

Saliency i partiers valmanifest och Svenska Riksdagens utskott

- En beskrivande studie av vad Socialdemokraterna och Moderaterna betonar i sina valmanifest och riksdagsutskott.

Abstract

Saliency approaches are a widely used theory when studying political behavior on how political party's emphasizes certain policy issues more than other issues and therefore, defining certain topics as more important to the party than other policies. One of the most important documents studying policy saliency is the election manifestos parties present to the voters, containing intentions and views on issues they want to pursue in the coming term. This study's ambition is to describe two Swedish parties' saliency, the Social Democrats and the Moderate Party, in the election manifestos between the elections 1985-2014, and examine if the party strives to render a corresponding saliency when proposing motions in different committees, in the deliberative assembly under the same time period in Swedish parliament. The main hypothesis is that parties which, in their manifestos emphasis and prioritize policies regarding the space a topic have, specific policies will stress the same or similar themes in the parliament committees. The results show that policy saliency in election manifestos has a tendency when predicting parliament motions proposed from the Social Democrats and the Moderate party in the Swedish Parliament.

Keywords: policy saliency; Comparative Manifesto Project data; parliamentary motion; Swedish politics; the Social Democrats; the Moderate Party

Antal ord: 9911

Innehållsförteckning

1. Introduktion.....	5
1.1 Inledning.....	5
1.2 Tidigare forskning.....	6
1.3 Syfte och frågeställning.....	7
1.4 Bakgrund.....	8
1.5 Hypotes.....	9
2. Teori.....	10
2.1 Saliency Teori.....	10
2.2 Den folkliga opinionen.....	12
3. Metod.....	13
3.1 Val av metod.....	13
3.2 Metoddiskussion.....	15
3.3 Urval.....	18
3.3.1 Socialdemokraterna och Moderaterna.....	18
3.3.2 Tidsperiod.....	19
3.3.3 Material.....	20
3.4 Insamling av material.....	21
3.5 Tillvägagångssätt.....	21
3.6 Definitioner av riksdagensutskotten och Manifesto variabler.....	22
4. Resultat.....	28
4.1 Socialdemokraterna och Moderaterna.....	28
4.2 Den folkliga opinionen.....	36
5. Diskussion.....	37
5.1 Slutdiskussion.....	37
5.2 Möjligheter till generalisering.....	39
5.3 Vidare forskning.....	39
Referenslista.....	40
Bilagor.....	43

1 Introduktion

1.1 Inledning

Vilka politikområden partier prioriterar är olika beroende på vilken politikinriktning ett parti har. Det kan handla om ekonomiska frågor, välfärdsfrågor och utbildningsfrågor. Vart fjärde år hålls det val i Sverige där de svenska partierna har chans att presentera den politik de vill driva kommande mandatperiod. I valmanifesten presenteras diverse politiska förslag som får olika mycket utrymme i valmanifestet. Ett av det största antagande saliency teorin (Budge 2015) gör är att partier kommer att prioritera och betona utvalda politiska frågor som de anser vara viktigare än andra. Dels för att konkurrera under radarn med andra partier om att äga frågan i en politisk kontext, men även för att konsekvent visa både för partiet, dess väljare samt potentiella väljare att de prioriterar frågan för att det är den/de viktigaste enligt dem själva. Saliency är det fenomen och i denna studie det som är framträdande och får mycket utrymme (fritt översatt) hos ett partis plattformar, som i denna studie är valmanifest och riksdagsutskott.

I denna studie undersöks 41 variabler från Comparative Manifesto Project (CMP) en databas som sammanställer partier valmanifest från flera länder, för att undersöka hur många procent som dessa variabler har utrymme i Socialdemokraterna respektive Moderaternas valmanifest mellan 1985–2014 (Lehmann et, al., 2017). Dessa variabler är utvalda och sedan kategoriserade för att passa ihop med de svenska riksdagsutskottens politikområden. Exempel på det är variabeln ”Labour Groups: Positive”, variabeln innehåller meningar som refererar till alla arbetsgrupper, arbetarklassen och arbetstagare i allmänhet (Volkens, et, al., 2017), som är kategoriserad att ha värden som passar ihop med arbetsmarknadsutskottet. Dessa värden kommer att jämföras med antalet motioner som är lagda i Sveriges riksdagsutskott vid samma mandatperiod som valmanifestet presenterades för. Detta för att undersöka samt beskriva betoningars överensstämmelse mellan de två olika plattformarna där partier kan uttrycka och betona vissa politikområden.

För att visa förståelse att det kan finnas andra faktorer än saliency har studien med en kortare analys av folklig opinion vid samma tidpunkter som också kan influera motionskrivandet. Den visar väljare har prioriterat politiska frågor inför de valåren som studerats. Detta kan ses som studiens kontrollvariabel.

1.2 Tidigare forskning

Bäck, Debusand och Dumont (s. 441, 2011) driver hypotesen att ett partis betoning av policyområden som relaterar till en ministerpost i sitt valmanifest är mer troliga att faktiskt få den ministerposten om de hamnar i regeringsställning. De undersöker 12 länders 115 valmanifest där de undersöker 13 stycken ministerposter som de parar ihop med variabler från CMP (Bäck, et, al., s. 452, 2011). Deras resultat visar på en positiv och signifikant effekt på deras saliency-variabel. Alltså att de policyområden som ansetts vara viktiga för ett parti i ett valmanifest stämmer överens de ministerposter partiet fick i en koalitionsregering som behandlar de policyområden som återfanns i valmanifestet (Bäck, et., al. s. 466, 2011).

Hanna Bäck och Marc Debus driver (2016) tesen att ledamöter som är invalda riksdagspartier är aktiva i riksdagsdebatter i de frågor som är viktiga för partiet. De gör antagandet att vissa partier bryr sig mer om vissa politikområden och räknar därför med att antalet parlamentsdebatter inte kommer att fördelas lika på antalet parlamentsdebatter mellan partierna. Med det antagandet menar de att både partiledare och övriga riksdagsledamöter har incitament att fokusera på de frågor som är viktiga för partiet i parlamentariska debatter. Oavsett om det är av väljarstöd eller att betona en viss politik. De driver hypotesen att parlamentariskt valda från specifika partigrupper är mer aktiva i debatter som rör deras viktigaste frågor samt associeras med de (Bäck & Debus, s. 29, 2016). De grupperar in olika partier i olika politiska familjer som ska förutse vad som är viktigt för partier och vilka debatter de deltar i. Dessa familjer baseras på en kategorisering gjord av Budge och Keman (1990), där de undersökt europeiska partiers preferenser på ministerposter. De förutspår att vissa partier vill ha ministerposter baserat på ideologi och ursprunget partiet kommer ifrån. I deras definition har de placerat in Socialdemokraterna hos den socialistiska familjen och Moderaterna hos den konservativa. De menar att arbete, välfärd och sociala frågor tillhör den socialistiska familjen. Den konservativa partifamiljen betonar frågor som rör, finans, lag och ordning, rättsväsendet samt utrikespolitik. De kategoriserar även liberala partier, lantbrukar- och miljöpartier samt kristdemokrater (Bäck & Debus, s. 30, 2016). Bäck och Debus (s.87, 2016) kodar sedan 20 ämnen som de parlamentariska debatterna rör och parar sedan ihop de med respektive partifamilj. De analyserar sju länders parlamentariska debatter, varav ett av länderna är Sverige. Valet av studieländerna är baserat på att alla länder har parlamentariska system och de ligger i Europa vilket gör att det går att jämföra. De fortsätter med att länderna har olika valsystäm viken de menar är positivt medför att det går att analysera effekter av personligt röstsökande i parlamentariska debatter (Bäck & Debus, s. 48, 2016). Deras hypotes om att parlamentariskt

valda ledamöter debatterar mer i de frågor som är viktiga för partiet är signifikant för fem av de sju länderna, varav ett av dem är Sverige (Bäck & Debus, s. 108, 2016).

Dolezal, Ennsner-Jedenastik, Muller och Winklers (2014) testar saliency på österrikiska partiers valmanifest. Studien behandlar hur partier konkurrerar med varandra genom att äga och rangordna vissa politikområden inför väljarna och kommer därför att agera på det ägandeskapet i form av att diskutera dessa frågor snarare än andra de inte ”äger”. Dolezal (et, al., 2014) artikel undersöker ett årtionde av ett lands partikonkurrens genom att analyser 14 olika politikområden (från Austrian National Election Studies) som är baserade på sex olika partiers 16 valmanifest. Dessa partier har olika placeringar på den ideologiska skalan, samt har både funnits i regering och i opposition under dessa tre val som de har studerat de. De testar fem olika hypoteser varav en är: Att partier betonar de politiska frågor som de äger i sina valmanifest. Deras resultat visar att det finns en stark korrelation för den hypotesen.

Tidigare forskning har visat att svenska regeringar i jämförelse med andra länder är bra på att få igenom sina vallöften. Enpartistregeringar är generellt mest effektiv, oavsett om de är i majoritet eller minoritet och uppfyller vallöften bättre än koalitionsregeringar. Koalitionsregeringar som innehåller partier som samlats kring ett gemensamt valmanifest har dock större chans att få igenom sina löften i jämförelse när en koalition bildas i ett kompromisstadie. Minst effektivt är minoritetsregeringar i koalition (Bäck, et. al, s.159, 2017). Det finns även andra faktorer utöver konstellation av regering som spelar roll för om vallöften uppfylls. Ju längre tid vid makten, ju högre BNP-tillväxt samt om den ekonomiska situationen är god, desto större sannolikhet är det att vallöften implementeras (Håkansson & Naurin, 2016). Denna studie aspirerar inte att förklara hur bra en regering får igenom vallöften, utan endast försöka se om det finns en överensstämmelse mellan det som står i ett valmanifest och de utskott som premieras i form av många motioner av partierna. Detta skulle kunna ge en övergripande bild över hur övriga delar av partiet som inte sitter i regeringen, alternativt hur oppositionen agerar för att bete sig liknande i motionskrivandet som i valmanifestet.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka om Socialdemokraterna och Moderaterna betoning i valmanifest stämmer överens med vad de presenterat i lägger fram för motioner i riksdagens motioner. Detta med antagandet om att partier vill hålla en konsekvens linje både på kort och lång sikt med olika motiv. Val av fall presenteras mer genomgående senare i texten, men syftet

med valet av dessa partier baseras på en least-likely designen, med en förhoppning på att trenderna i denna studies resultat även går att generalisera till mindre partier som har ett smalare politiskt fokus. Undersökningen har som ambition att ta reda på ifall det som respektive parti tycker är tillräckligt viktigt för att gå till val på och presentera det för väljare är lika viktigt att skriva motioner om. Denna studie har en inomvetenskaplig relevans då jag inte lyckas hitta jämförelser mellan ett partis valmanifest och motionsskrivandes saliency och således kan bidra med ytterligare studier kring partibeteenden. Studien har en utomvetenskaplig relevans då det finns en demokratisk aspekt i att det ett parti utger att vara viktigt också får återspeglning i vilka politiska förslag som läggs fram. Förtroende för att de demokratiskt valda representerar de som har röstat.

- Tenderar saliency i ett partis valmanifest och att påverka saliency deras lagda riksdagsmotioner?

1.4 Bakgrund

Oberoendevariablerna i studien är det partierna betonar i sina valmanifest mellan 1985–2014, mät till utrymmet i procentandelen variablerna har. Beroendevariabeln är vilka utskotten som har flest motioner, mät till antal skrivna motioner mellan mandatperioderna 1985–2018. Förväntningen är att betoningen kommer vara inom de partifamiljer som Budge och Khan (1990) placerat partierna i. I deras definition tillhör Moderaterna till den konservativa familjen och Socialdemokraterna till den socialistiska familjen. I den tidigare forskning återfinns att det partierna betonar i valmanifesten samvarierar med vilka ministerposter de får, samt att partier tenderar att medverka i de debatter som de anser sig vara profilerade i (Bäck, et, al., 2011) (Bäck & Debus, 2016). Av den tidigare forskningen som studien hittat finns inte att studier partiets motioner som beroende variabel och valmanifest om oberoende variabel för att undersöka betoningar hos partier. Motionerna är de politiska förslag och motförslag som riksdagsledamöter lägger fram, antingen som fristående, eller som ett svar mot en regerings proposition.

Analysenheterna i studien är intressanta då valmanifest är det material som partier presenterar för sina väljare, där finns bland annat politiska förslag och löften. Men också en inriktning på en politik som de anser vara viktigt för att vinna val. Med det sagt antas det att det som presenteras i valmanifest innehåller den fundamentala politik partiet vill driva under mandatperioden och det som når ut till väljare och kommer att ställa till svars för. Det som stått

i valmanifesten antas partiet vilja driva i utskotten om de får mandat för det. Det går då att anta att det som presenterats i valmanifestet är viktigt för partiet då det bland annat är det som kan locka väljare eller det motsatta. I Sverige bedrivs politik genom att regeringen lägger propositioner och att riksdagsledamöter lägger motioner. I och med att vallöften från valmanifesten tidigare studeras (Bäck et. al., 2017) finns det utrymme för att dra liknande forskning vidare för att även se till ett större perspektiv än de propositioner en regering lagt, då även riksdagsledamöter är folkvalda. Viktigt att betona är att denna undersökning inte tar i beaktning vad som stått i valmanifesten och respektive motioner, utan beskriver bara frekvensens och utrymmet de har och om det finns tendenser mellan de. Den folkliga opinionen skulle kunna påverka partierna om de är vote-seeking, i den bemärkelse att de är trendkänsliga för väljarna som tycker något annat och ändrar politiken på grund av det för att vinna ett val (Van der Eijk & Franklin, 2009, s.15). Studien tar upp viktiga valfrågor väljare hade dessa år för att undersöka valmanifestets påverkan på motionsskrivande.

1.5 Hypotes

Studiens hypotes grundar sig i teorin om att partier har som ambition profilera sig inom vissa frågor och att det är viktigt för dem att göra det konsekvent. Därav är följande studiens hypotes:

- Ju mer utrymme politiska frågor har i ett partis valmanifest, desto fler motioner lägger partiet i det utskott som rör den politiska frågan.

2 Teori

2.1 Saliency teori

Saliency kommer från den grundläggande idén att politiska partier definierar sin politik genom att betona vissa politiska ämnen mer än andra. Detta sker särskilt i offentliga handlingar och politiska debatter. Från den enkla idén att kvantifiera texter genom att räkna upp de nyckelord som finns i dem, eller mäta hur mycket utrymme som ges till olika ämnen, har samverkan utvecklats till en av ledande teorier om politisk kommunikation och politiskt partibeteende. Olika typer av texter är det främsta mediet för politisk kommunikation genom vilken politiska partier presenterar sig selektivt för allmänheten och mer specifikt väljare. Att analysera dem kräver att man tar en viss uppfattning om hur partierna presenterar sig och varför. Antingen genom att skapa en långsiktig association med vissa politiska frågor och områden som då ger upphov till att vinna röster om de blir framträdande i kommande val. Eller genom att skapa kortfristig dominans över vissa frågor inom en mandatperiod - eller båda. Sådana idéer blev sedan teorier som förklarar bland annat valresultat (Budge, 2015, s. 761).

Saliency utvecklades i nära samband med innehållsanalys som startade 1930 genom att räkna andelen utrymme utländsk politik fick i amerikanska tidningar i syfte av att se vad redaktörerna för tidningen ansågs som viktigast att publicera (Madge 1953).

Robertson (1976) läste igenom brittiska partiers valmanifest från 1922 till 1974 på detta sätt och kom fram till en klassificering av 22 kategorier. Han upptäckte där att partier selektivt betonar politikområden och framförallt betonar de frågor som partiet kunde måla upp som en historia. Alltså beskriva politiken på djupet och därmed anse att detta område är tillräckligt viktigt för att få med det i ett valmanifest.

Saliency härstammar inom statsvetenskapen från Budge och Farlie (1983a, 1983b), som bygger på tidigare forskning kring partiers valstrategier av Robertson (1976) och Budge och Farlie (1977). Andra författare, så som Petrocik (1996) och Riker (1993) har studerat vilka frågor som finns på dagordning i politiska kampanjer. Petrocik (1996) fokuserar främst på det som väljarna efterfrågar, medan Riker (1993) studerat det partierna förmedlat på sina politiska plattformar, det som utgör grunden i saliency huvudsakligen.

Budge och Farlie (1977, 1983a, 1983b) och Robertson (1976) baserar sina analyser på valmanifest som de också bedömer vara den bästa källan för att få information om partiernas policyförslag. Det första de kommer fram till i sina analyser är att partier sällan partar om andra partier, men framförallt inte om andra partiers politik i deras valmanifest. För det andra uttalar sig inte partierna om samtliga politiska problem som är aktuella, utan försöker snarare rikta väljarnas uppmärksamhet på de frågor som är fördelaktiga för dem själva. Detta i hopp om att väljare ska bli övertygade om att de frågor som partierna driver är allmänt viktiga, vilket kommer synas i antalet röster partier får.

Selektiv betoning på politikområden istället för "direktkonfrontation" (Budge & Farlie 1983b) kan ses som den vanligaste och mest effektiva strategin i inom konkurrens mellan partier. Förespråkare av saliency teorin ger anledningar till varför selektiv betoning av politikområden är effektiv. Variationsfaktorer på frågor är i stort sett det enda sätt parterna uttrycker sina politiska skillnader (Budge, s. 82 2001). Saliency teorier baseras också på en förståelse för röstbeteende och strävar starkt efter begreppet "Issue ownership" och hävdar att vissa partier uppfattas av väljare som mer kompetenta än sina motståndare inom ett specifikt politikområde (Budge, s.149, 1982). Teorin om "Issue ownership" förutsätter att väljarnas prioriterar valfrågor olika mellan val, medan deras politiska attityder förändras ganska långsamt (Petrocik, s. 826, 1996).

Saliency teorin genererar tre specifika uppsättningar förväntningar när det gäller partiets strategiska beteende:

(1) Partier prioriterar sin politiska retorik, särskilt valretorik, när det gäller inriktningar på olika politiska ämnen snarare än att motsätta varandra direkt på samma ämnen.

(2) Partier väljer selektivt och av vana att betona vissa ämnen i jämförelse med andra. Det finns därmed en fortlöpande sammankoppling mellan särskilda partier och specifika politiska frågor som uppenbarar sig i en konsekvent i tyngre betoning på samma ämnesområden i partiernas texter och dokument. Detta blir motsatsen till de ämnen som vanligtvis framhåvs av andra partier och bidrar till att skilja de olika partifamiljerna åt (även om olika områdena kan överlappa i viss utsträckning) (Sigelman och Buell 2004).

(3) Partierna är positiva när det är deras politiska frågor som de är associerade med får större utrymme på den offentliga agendan - särskilt i valkampanjer (Budge, 2015, s. 767).

2.3 Den folkliga opinionen

Martyn Denscombe (2014, s. 398) menar att det är viktigt att förstå andra förklaringsvariabler till analys och resultat när man gör en innehållsanalys. Därför kommer den folkliga opinionen att vara en slags kontrollvariabel för att se om det finns ytterligare förklaringar till varför vissa utskott är mer aktiva än andra för Socialdemokraterna och Moderaterna. Yuguo Liao redogör hur olika partier kan observera och ackommodera sig till den folkliga opinionen i en viss politisk fråga. Responsen från partier mot folkopinionen anser Liao (2008) vara ett fundament i en fungerande demokrati, då demokrati står för folkstyre.

3 Metod

3.1 Val av metod

Studien använder metoden kvantitativ innehållsanalys och resultaten redovisas med deskriptiv statistisk. Denna uppsats är en teorikonsumerande studie där fallet som studeras står i centrum (Esaiasson et. al, s. 41, 2012). Inom innehållsanalys finns det två sätt att analysera materialet. Den kvantitativa metoden går ut på att analysera frekvens av hur ofta begrepp eller liknanden fenomen uppkommer i materialet, medan den kvalitativa metoden tolkar och granskar texten (Lundman & Graneheim, 2012, s. 187). Studien har som ambition att undersöka antal motioner i de svenska riksdagsutskotten, samt utrymmet för diverse politikområden i Socialdemokraternas och Moderaternas valmanifest under åren 1985–2014. Den kvantitativa innehållsmetoden är en vedertagen metod inom statsvetenskap när man studerar bland annat parlamentarisk forskning och studier som rör valmanifest (Esaiasson et. al, s. 199, 2012). Kvantitativ innehållsanalys är lämplig att använda när man undersöker ett materials innehållsliga kategorier. Studiens arbetsprocess har bland annat bestått av att kategoriskt välja ut partier, årtal, utskott och variabler som underlag för att undersöka om det går att se ett samspel mellan betoningar i valmanifesten och i partiets motionsskrivande. Kvantitativ innehållsanalys användas för att mäta hur ofta ett ord förekommer eller mäta frekvensen av hur ofta kategorier förekommer i materialet. Metoden kan också behandla hur stort utrymme en eller fler kategorier får i tid och rum. Både frekvens och utrymme är den kvantitativa innehållsanalysens främsta kriterium på centralitet och viktighet, det vill säga hur ofta ett fenomen förekommer och hur stort genomslag fenomenet får (Esaiasson et. al, s. 197, 2012). Man kan bygga den kvantitativa studien på tre olika typer av frågeställningar var av denna studie är beskrivande (Esaiasson et. al, s. 199–200, 2012).

Denna uppsats strävar efter att försöka beskriva betoningen i Socialdemokraterna och Moderaterna valmanifest och motionsskrivande för att se om det finns tendenser och trender mellan de. Det som är klivet i det beskrivande sammanhanget är den mellan innehållet som oberoende respektive beroende variabeln, alltså mellan att använda skillnader i innehållet för att förklara någonting annat respektive att använda någonting annat för att för att förklara innehållet (Esaiasson et. al, s. 200, 2012). Studien använder utskotten som beroende variabel och valmanifesten som oberoende variabel, då undersökningen syftar till att ett partis valmanifest påverkar ett partis aktivitet i utskott som tar sig i uttryck i antal motioner.

Inom innehållsanalys finns två ambitionsnivåer för att analysera det utarbetade materialet. Det kallas för det manifesta innehållet och det latent budskapet. Det manifesta innehållet är det som står och är uppenbart i det material man analyserar och tar sig i uttryck i beskrivande karaktär. Det latent budskapet är det som inte uppenbart står, utan det som på ett djupare plan kan tolkas. Med det menas ”det som står mellan raderna” (Lundman & Graneheim, 2012, s. 189). Materialet i denna studie kommer endast att analysera på den manifesta nivån, då den inte går igenom om vad motionerna motionerar för eller emot. Detsamma gäller med vad valmanifestet.

För att beskriva den kvantitativa processen redogörs nedan dels processen men även centrala begrepp som återfinns i denna metod. Esaiasson med flera (s. 200, 2012) skriver att den kvantitativa innehållsanalysen likt all annan empirisk forskning kräver att man fyller sin datamatrix med information. Datamatrixen är resultatet av en sammanfattning av den komplexa verkligheten man studerar. Datamatrixen visar vilka objekt eller fall som kommer att studeras (analysenheterna), och vilka egenskaper hos dessa objekt eller fall beskrivs och/eller beskrivas (variablerna). Till sist uppkommer så kallade variabelvärdens som betyder vilka egenskaper variablerna ska ha för att passa in i en kategori (Esaiasson et. al, s. 200, 2012).

Studiens har inte valt ut texter och kategoriserat ord, teman eller andra mätbara analysenheter i varken valmanifesten eller motionerna då den databas och hemsida som använts redan räknat både utrymme och antal. Kodningen i studien har endast gått ut på att koda och tolka vilka variabler från CMP som går ihop med utskotten. För att undersökningen i sig ska ha en hög reliabilitet krävs det att det finns tydliga tolkningsregler och kodningsprinciper för att informationsöverföringen från analysenheterna ska kunna förstås i enlighet med undersökningens intentioner (Esaiasson et. al, s. 201, 2012). Det måste finnas tolkningsregler i den kvantitativa innehållsanalysen för att kunna särskilja vad som är vad (Esaiasson et. al, s. 198, 2012). Tolkningsreglerna ska följa principen i att det tydligt ska finnas att variabelvärdena är klart och tydligt definierade och på grund av det kan skiljas ifrån varandra. Om det uppstår tveksamhet så ska det finnas regler att förhålla sig till, som är förutbestämda innan kodningen tar vid (Esaiasson et. al, s. 206, 2012). Tolkningsreglerna gäller för hur variablerna och deras värden definieras. Steget efter tolkningsreglerna är att forskaren förhåller sig till kodningsprinciper. Det handlar om vilka principer som tillämpas när man ska kategorisera och koda i sin datamatrix. Frågan man bör ställa sig då är hur många kategorier som ska finnas och

om variablerna kan användas i fler än en kategori. Esaiasson med flera (2012, s. 207) ger förslag på tre olika kodningsprinciper man kan följa. Huvudandelsprincipen som går ut på att man klassificerar variabeln som antingen eller beroende på hur stor andel, placering eller dylikt som utgör huvuddelen av variabeln. Det andra alternativet kallas för totaltäckningsprincipen, vilket är en princip som går ut på att dela upp de svårkodade inslag i två olika kategorier. Den sista principen som föreslås är att istället för att dela upp inslag skapar man istället en till kategori.

Efter att först ha följt huvudandelsprincipen i kategoriseringen mellan Manifesto Projects variabler med riksdagsutskotten, hade jag en överläggning med min handledare som menade att det gick att ha CMPs variabler i mer än ett utskott. Detta då vissa av variablernas definitioner är breda samt att utskotten kan jobba nära varandra i vissa frågor. Kodningsreglerna som tillämpas under denna process har varit att transparent se till att variabeln innehåller det värde som utskottet arbetar med.

För att en kvantitativ innehållsanalys ska anses hålla en standard krävs det att forskaren gör ett reliabilitetstest för att få insikt om undersökningens kvalitet och noggrannhet. Reliabilitetstestet genomförs genom att det bearbetade materialet genomgår en omkodning igen, antingen av forskaren själv eller någon annan. Själva reliabiliteten undersöker sedan att variablerna har samma värde i omkodningen genom att beräkna procentandelen överensstämmande kodningar. Desto högre procentandel överstämmande kodningar, ju bättre reliabilitet (Esaiasson et. al, s. 207–208, 2012). När kodningen av samtliga CMPs variabler med utskotten lästes definitionerna av både utskotten och samtliga variabler för att se att deras politiska beskrivningar stämde överens med varandra. Efter en tid gjordes samma överensstämmelse mellan variabler och utskott för att få en så noggrann kodning som möjligt.

3.2 Metoddiskussion

Den kvantitativa forskningen har ett antagande av att vara objektiv i bemärkelsen att forskaren som gör studien observerar det som redan oberoende finns och att resultaten inte är ett resultat av forskaren inflytande. I de bästa av världar betyder det att den numeriska datan som används och vars validitet och tillförlitlighet kontrollerats, för att verifiera att händelsen man studerar är faktiskt och inte forskarens preferenser (Denscombe, 2014, s. 344). Inom den kvantitativa studien är begreppen: *validitet*, *tillförlitlighet*, *generaliserbarhet* och *objektivitet* centrala begrepp. Trovärdigheten i kvantitativa data beror på hur bra forskaren är på att producera exakta

och konsekvent data och för att det ska ske krävs det datan är valid och metoden tillförlitlig. *Validitet* refererar till noggrannheten och precisionen i datan, samt hur lämpligt datamaterialet är för forskningsfrågan (Denscombe, 2014, s. 377). Det handlar om att hela tiden om att fråga sig frågan om man mäter det man avser att mäta. Validiteten är även beroende av att man kan garantera att inga fel uppstår som kan ha att göra med inmatningen av de källor man använt sig av i sin data. Forskaren har en skyldighet att revidera datafilerna mot källorna (Denscombe, 2014, s. 378). Efter att under tre gånger stämt av att rätt CMP variabler mäts med rätt utskott och att de har rätt andel av procentandel och rätt antal motioner är de reviderade, dock utifrån samma person, då tidsbrist framförallt fanns. *Tillförlitligheten* i ett arbete menas med huruvida det forskningsinstrument man har använt sig av är neutralt i den bemärkelse att vid även andra tillfällen om instrumentet i sig skulle ge samma resultat, förutsatt att allt annat är lika. Sätt att kontrollera tillförlitligheten är att göra om sin studie vid ett senare skede för att jämföra resultaten, vilket då bör vara snarlika för att tillförlitligheten ska vara hög. Ett annat tillvägagångssätt är att kontrollera sin datauppsättning i två halvor för att jämföra halvornas beträffade fynd som de innehåller med varandra. Där krävs det en god överensstämmelse med varandra för att tillförlitlighetens ska vara hög. Till sist kan man be en utomstående att göra om ens studie för att se om de kommer fram till liknande slutsatser när man har data som baseras på observationer. För att tillförlitligheten ska vara tillfredsställt krävs det att överensstämmelsen mellan observatörerna är stor (Denscombe, 2014, s. 378). Tillförlitligheten i denna studie ligger i att datan separat studerats i två olika datamaterial där fynden i data varit likande. Ett för varje parti. Med *generaliseringsbarhet* menas hur stor möjligheten är att tillämpa de forskningsfynd man hittat på andra företeelser inom samma områden. Generaliserbarheten, även kallad extern validitet är viktigt för att styrka forskningsfynden förmåga att förklara liknande fenomen på en allmän nivå (Denscombe, 2014, s. 378). Studien har som ambition att med den mängd data kunna så långt som studien tillåter att generalisera de trender och tendenser som hoppas att återfinnas i resultatet. Opåtristheten eller forskarens *objektivitet* är också en central del inom den kvantitativa metoden, då metoder av mer kvalitativa karaktärer ofta förknippas med forskarens bakgrund, värderingar och inblandning i studien. Den kvantitativa studiens analys är allmänt känd för att förefalla vara baserad på objektiva lagar istället för forskarens värdegrund och preferenser. Detta går dock att ställa sig kritiskt till då man precis som den kvalitativa studien gör aktiva val som forskare. Dessa val kan påverka forskningsfynden. Så även om den kvantitativa metoden uppfattas som teknisk och objektiv, har forskaren alltid i någon grad möjlighet att påverka resultaten (Denscombe, 2014, s. 381). Valen som gjorts i denna studie som kan påverka resultaten är att variablerna som är kategoriserade med utskotten är valda och

kategoriserade av mig. Jag har ansträngt mig för att vara så transparent som möjligt i de valda variablerna och aldrig chansat på variablerna. Det som gör de valda variabler till värda att studera är att samtliga har definitioner som klingar med utskottens arbetsområden.

Val av metod bör alltid diskuteras då det är viktigt att det finns en förståelse mellan avsändaren och mottagaren. Den kvantitativa innehållsanalysen är en metod som är tillämpningsbar när man har ett stort antal analysenheter som ska analyseras. Dessa analysenheter är som nämnts ovan generellt sett likvärdigt och tillskrivs samma tyngd. En annan systematik att bygga upp detta arbete på som ändå hade varit innehållsanalys hade varit att göra den kvalitativ. Den kvalitativa innehållsanalysen går ut på att studera det essentiella i texten genom att noggrant läsa texters delar, dess helhet samt kontexten studieobjektet är i (Esaiasson et. al, s. 210, 2012). Med den kvalitativa innehållsanalysen hade likande studie varit genomförbar men strukturen och designen hade sett annorlunda ut. Det hade exempelvis varit möjligt att studera på djupet i att tolka meningar i både valmanifest och motioner. En kvalitativ innehållsanalys ställer dock kravet på att man verkligen studerar materialet på en latent för att få en förståelse till sitt studieobjekt. I och med att studiens ambition är att studera politikområdets betoningar över tidsperioder ansågs det att det krävdes många år och valmanifest för att kunna se tendenser till trender. Hade studien valt att gå med den kvalitativa metoden hade materialet som bearbetats fram till denna studie behövt vara betydligt mindre då tidsbegränsningen för arbetes gång bör tas i beaktning.

Ytterligare metod som hade varit genomförbart i detta arbete hade varit att använda mig av en förklarande statistisk metod. I ett försök att belägga kausalitet, alltså att finna en orsak till varför det blir en viss verkan hade passat min fråga samt hypoteser bra. En extensiv undersökning som denna kan belägga det första orsakskriteriet, kontrafaktisk skillnad, där man samlar in information om beroendevariabeln från olika analysenheter som varierar med avseende på oberoende variabeln. Efter det studeras då sambandet mellan variablerna för att estimeras den kausala effekten av den oberoende och beroende variabeln. Därefter finns det exempel på statistiska tekniker som kan användas. Det hade kunnat vara att göra regressionsanalys, där man hade kunnat uppskatta om det finns ett samband mellan det som står i ett valmanifest och vilka motioner som partierna skriver. (Teorell & Svensson, s. 166, 2007). Vidare hade det också varit möjligt att även lägga in alternativa förklaringsfaktorer till varför fenomen till varför partier lägger de motioner de gör. Där man hade kunnat lägga in kontrollvariabler för att spåra orsaksmekanismen genom att isolera den oberoende variabeln för att sedan undersöka om

kontrollvariabler kan förklara den kausala effekten (Teorell & Svensson, s.208, 2007). Den främsta anledning till att studien inte valde att använda en statistisk tekniker är bristande kunskap. Efter att ha försökt att göra en lättare statistisk undersökning, genom en bivariat regressionsanalys hade studien för få analysenheter för att kunna belägga eller uppskatta ett samband. I och med tidsbristen valdes det att inte lägga in fler analysenheter så som år eller valår. Efter det försöket valdes istället att använda mig utav den deskriptiva statistiken istället för att redovisa mina forsknings fynd från den kvantitativa innehållsanalysen. Beskrivningar kan generellt betraktas som mindre prestigefullt än att försöka förklara det med en orsak – och verkansanalys. Men, detta påstående går att kritisera då orsaksanalys har som ambition att förklara och när man vill förklara måste man beskriva det innan. Beskrivande slutsatser är ett oundvikligt steg på vägen även när man vill kunna dra kausala slutsatser. Beskrivningar kan man se som grunden för att kunna förklara något (Teorell & Svensson, 2007, s. 22-23). Det centrala i beskrivningen är att materialet är genomarbetat och att beskrivningen är systematisk och att tolkningen av fenomen undersöks utifrån en utarbetad mall, som tidigare referat till som datamatrix (Teorell & Svensson, 2007, s. 25). Därav kan denna studie ses som ett förarbete eller steg på vägen för att kunna dra kausala samband i ett senare skede för den som besitter kunskapen.

3.3 Urval

3.3.1 Moderaterna och Socialdemokraterna

Valet att studera Socialdemokraterna och Moderaternas valmanifest och motionsskrivande baseras på att de är två stora partier i svensk politik och har varit under de åren jag studerar. De är två partier som enligt min uppfattning har velat profilerat sig som breda partier och båda har som ambition att vara ett landsbärande partier. Dessa partier skiljer sig från mindre partier som i större uträkning väljer att driva en smalare politik med djupare fokus. Exempel på det är att miljöpartier lägger väldigt mycket fokus på miljöområdet (Meguid, 2005, s. 348). Teorell och Svensson (2007, s. 154) skriver att man kan välja sina fall utifrån att ett visst resultat förväntas. Antingen är det gynnsamma fall, där man väljer att studera de fenomen som med störst sannolikhet kommer att leda till ett visst resultat, även kallad most likely- metoden. Motsatsen till att välja gynnsamma fall är att välja ogynnsamma fall där sannolikheten att få ett visst resultat är som minst, även kallad least likely- metoden. Hade studien också/eller valt att studera mindre partier hade man kunnat se det som gynnsamma fall med antagandet som nämns ovan

om att mindre partier är mer nischade i sin politik. Exempel på det är att det finns en stor sannolikhet att miljöpartiers politiska profiler baseras på miljöpolitik och därför kommer med största sannolikhet finns mycket miljöpolitik både i valmanifest och i motionsskrivande. Utifrån partier som valts kan anses vara breda och vill företräda en övergripande politik är fallen som studeras ogynnsamma i den aspekten att partierna inte har nischade politikområden i samma uträkning som nischpartier. Sannolikheten att Moderaterna och Socialdemokraternas politik som presenteras i valmanifest också stämmer överens med vilka motioner som skrivs kan fortfarande vara hög, men den är lägre än de partier som kan klassificeras som nischpartier. Både gynnsamma och ogynnsamma fall går att generalisera. Visar det sig att de gynnsamma fallen inte får stöd, går det att generalisera det till att andra fall som har ogynnsamma förutsättningar med största sannolikhet inte heller kommer att få stöd. Om de ogynnsamma fallen kommer fram till att det finns ett samband, en korrelation eller att hypotesen bekräftas går det enligt den metoden att generalisera till de fall som har gynnsamma förutsättningar (Teorell & Svensson, 2007, s. 154).

Det som är viktigt att poängtera är att valmanifesten som Moderaterna har 2006, 2010 och 2014 är ett gemensamt valmanifest tillsammans med Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna (Bäck et, al., 2017, s.170–171). Detta betyder att andra partier har haft inflytande av vad som står i dem, vilket kan resultera i att dessa tre år får annorlunda resultat som påverkar eventuella trender och tendenser. Jag valde ändå att analysera dessa valmanifest baserat på antagandet att det som står i dessa tre valmanifest är viktiga för Moderaterna, och fortfarande kan ha en betydelse för vilka motioner som skrivs av riksdagsledamöterna från Moderaterna.

3.3.2 Tidsperiod

Ambitionen gällde att välja år var att gå tillbaka så långt i tiden som möjligt, för ju fler analysenheter desto mer tendenser och tydliga trender går att se i den deskriptiva statistiken. Uppsatsens ansats var att börja i nutid, alltså studera motioner lagda till och med 2017/2018.. Vid första tillfället på den Svenska Riksdagens hemsida för att hitta motioner hittades först bara motioner som var skriva från 1985/1986. Efter det följde då att gå in på Manifesto Project för att hämta valmanifest från dessa valår som inträffar mellan de år som valts att studera. Därefter hann kodades motioner, utskott och valmanifestens variabler från Manifesto Project ihop. När reliabiliteten kollades genom att alla siffror från utskotten stämde överens med det som stod i

datamatriken som det upptäcktes att det gick att studera år längre bak än 1985/1986 efter att filtrerat annorlunda i deras databas. Efter då ha kodat klart samtliga år valde jag att inte gå längre bak i tiden än som denna studie nu gjort, på grund av tidsbrist. På så sätt är tidsperioden studien undersöker delvis slumpmässig. Däremot finns det en begränsning i att inte ha fler år då som tidigare nämnts kunnat använt andra metoder samt eventuellt sett tydligare trender och tendenser.

3.3.3 Material

Materialet som studeras är Moderaterna och Socialdemokraternas valmanifest mellan 1985–2014 via databasen Manifesto Project som kodat valmanifesten med hur många procent ett parti ägnar sig åt i specifika politikområden. Utöver det har studien även använt motioner skrivna mellan 1985–2017 i de utskott som har varit aktiva under den tidsperioden. Med aktiv menas minst en motion som lagd. Under de åren så har både utskott försvunnit och tillkommit. Motiveringen till att använda valmanifest som analysenhet är att det är det material som presenteras för väljare om vad partiet anses vara tillräckligt viktigt för att gå till val på. Även Budge och Farlie (1977) påpekar att valmanifest är det främsta materialet för att se vad partier betonar och därmed tycker är viktigt. Den tidigare forskningen som finns som studerar saliency har också valt att studera just valmanifest när jämförelser över hur partier eller enskilda ledamöter av parlament agerat politiskt. Viktigt att poängtera är att studien har valt att gå på CMPs variabler och tolkat läst valmanifesten, utan har istället valt ut variabler som de har kodat, dessa återfinns i datamatriken.

Det är motionsskrivandets rangordning dels i antal samt vilket politikområde, studien vill försöka förstå som är viktigt för partiet, för att sedan se om det kan finnas beskrivningar om dessa politikområden även i valmanifest och att det i så fall kommer därifrån. Därför föll det sig naturligt att studera motioner som material. Uppsatsen studerar allt som går inom kategorin motioner. Det vill säga motioner, enskild motion, flerpartimotion, fristående motion, följdmotion, kommittémotion och partimotion. Därefter kom ett värde upp i antalet motioner skriva i respektive utskott.

Alternativt material som hade kunnat användas som oberoende variabel för att beskriva saliency i vissa motioner hade kunnat vara uttalanden om vissa politikområden i diverse medier, för att sedan se om partiet eller politikerna följer upp det med en motion. Detta är en medveten

begränsning, samt så studeras det material, valmanifestet, som kommer från partiet och är en del av deras självbild i hur de betonar vissa frågor för väljare.

Denna uppsats studerar endast motioner och inte propositioner. Detta bör inte påverka resultatet då jag räknar ut procenten från antalet motioner som helhet för det året de skrevs. Dels finns det en tidsaspekt att ta hänsyn till som begränsa arbetet endast till motioner. Men och andra sidan är det också ett medvetet val från min sida då jag är intresserad av att studera de folkvaldagerande i relation till vad de lovat i ett valmanifest. De som ingår i en regering och därmed kan lägga propositioner väljas av statsministern och inte genom allmänna val (Regeringskansliet, 2018). Detta med en egen förväntan av att de folkvalda i högre grad är vill tillfredsställa väljare genom att ”hålla det som utgjort” delar i ett valmanifest.

3.4 Insamling av material

Utskotten och antalet motioner återfanns att hitta på Riksdagens offentliga hemsida (Sveriges Riksdag, 2018a, 2018b, 2018c). Hemsidan hade tillgång till att sortera ut vilka år, utskott och partier man ville hitta data ifrån. Databasen Manifesto Project är en allmänt känd databas inom statsvetenskapen som mäter hur många procent partiets valmanifest ägnar sig åt specifika politikämnen. Databasen har likt Riksdagens hemsida ett filter som möjliggör att filtrera ut vilka områden, årtal och partier man vill nå kunskap om. Manifesto Project har även en separat kodbok där samtliga variabler har en beskrivning (Volkens, et, al., 2017). Denna hittades via databasen och har använts till att förstå vad variablerna betyder, vilket har varit en nyckel i kodningen mellan utskott och CMPs variabler.

3.5 Tillvägagångssätt

I startprocessen av arbetet hittades samtliga utskott från Sveriges Riksdags (2018a, 2018b) hemsida Där återfanns definitioner och beskrivningar om vad de olika utskotten arbetade med för typ utav politiska frågor. På samma hemsida fanns möjligheten att välja årtal, parti, utskott och vilken typ av handling man ville få information till. Efter det fanns en uppfattning om vilka utskott som funnits över de åren som valts att studeras. Därefter radades samtliga utskott som det varit aktivitet i under de åren. Med aktivitet menas att det lagts minst en motion. Därefter lästes CMPs kodbok som beskriver varje variabel som de har med i sin databas. Där har de delat in sina variabler inom olika politiska områden där varje område har flertalet variabler. Områdena sorterades ut för att få en övergripande bild, för att sedan skära ner områdena och

variablerna till riksdagsutskottet. Tolkningen ligger i att para ihop variabler och utskott där jag letat efter liknande definitioner, ord, och beskrivning för vad variabeln står för och vad utskottet arbetar med. Vissa av variablerna har delats in i fler än ett utskott då variabeln inte varit endast passat för ett utskott. Detta gäller framförallt utskotten socialutskottet och socialförsäkringsutskottet, då båda dessa behandlar frågor som rör välfärden. Exempel på en sådan variabel är Per504 Welfare State Expansion (se Bild 1). Under processen har tolkningen och i hoppningen noga och försiktigt kodats för att skapa en hög validitet och reliabilitet. Analysdelen i denna uppsats gjordes i dataprogrammet Excel där samtliga värden från CMP och antalet motioner för respektive utskott och år fördes in för att räkna ut utrymmet och frekvens av dessa variabler.

3.6 Definitioner av riksdagensutskotten och Manifesto variabler

Nedan följer den datamatrix som studien skapat för att analysera valmanifestens variabler mot utskotten. Därefter övergripande definitioner över Manifesto Projects variabler (Volkens, et, al., 2017). För utförligare definitioner se Bilaga 1.

Arbetsmarknadsutskottet	per701 Labour Groups: Positive Per702 Labour Groups: Negative
Bostadsutskottet (till och med 2006)	Per504 Welfare State Expansion ⊕ Per505 Welfare State Limitation
Civilutskottet (från och med 2006)	Per504 Welfare State Expansion Per505 Welfare State Limitation Per402 Incentives Per403 Market Regulation Per 603 Traditional Morality: Positive per604 Traditional Morality: Negative
Finansutskottet	Per404 Economic Planning Per405 Corporatism/Mixed Economy Per408 Economic Goals Per412 Controlled Economy Per414 Economic Orthodoxy
Justitieutskottet	Per203 Constitutionalism: Positive Per204 Constitutionalism: Negative Per605 Law and Order: positive
Kulturutskottet	Per502 Culture: Positive Per607 Multiculturalism: Positive Per608 Multiculturalism: Negative
Lagutskottet (till och med 2006)	Per402 Incentives Per403 Market Regulation Per 603 Traditional Morality: Positive per604 Traditional Morality: Negative
Miljö- och jordutskottet	Per416 Anti-Growth Economy: Positive Per501 Environmental Protection: Positive Per703 Agriculture and Farmers: Positive
Näringsutskottet	Per402 Incentives Per406 Protectionism: Positive Per407 Protectionism: Negative
Skatteutskottet	Per401 Free market Economy Per402 Incentives Per403 Market Regulation Per416 Anti-Growth Economy: Positive
Socialförsäkringsutskottet	Per503 Equality: Positive Per504 Welfare State Expansion Per505 Welfare State Limitation Per705 Underprivileged Minority Groups
Socialutskottet	Per503 Equality: Positive Per504 Welfare State Expansion Per505 Welfare State Limitation
Trafikutskottet	Per411 Technology and Infrastructure Per501 Environmental Protection: Positive
Utbildningsutskottet	Per506 Education Expansion Per507 Education Limitation
Utrikesutskottet	Per101 Foreign Special Relationships: Positive

	Per102 Foreign Special Relationships: Negative Per107 Internationalism: Positive Per108 European Community/Union Positive Per109 Internationalism: Negative Per110 European Community/union Negative
Försvarsutskottet	Per104 Military: Positive Per105 Military: Negative Per106 Peace
Konstitutionsutskottet	Per203 Constitutionalism: Positive Per204 Constitutionalism: Negative
Sammansatta civil- och kulturutskottet	
Sammansatta justitie- och socialutskottet	
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	
Sammansatta utrikes- och miljöutskottet.	
Sammansatta konstitution- och utrikesutskottet	

Bild 1. (Sveriges Riksdag, 2018a). (Lehmann et, al., 2017).

Arbetsmarknadsutskottet behandlar frågor som rör allt på arbetsmarknaden, så som arbetsmiljö, arbetsrätt och arbetslösförsäkringen. Finansutskottet rör frågor som har att göra med offentliga utgifter, ekonomisk inriktning och övergripande ansvar för statens budget. Försvarsutskottet har hand om militärt och civilt försvar så som krig och naturkatastrofer. Justitieutskottets område är att behandla frågor som brottsbekämpning, samarbete med andra länder kring brott och terrorism, domstolar, samt polis och kriminalvård. Kulturutskottet hanterar politikområden som övergripande civila frågor, kultur, idrott, media, samt olika trossamfund. Miljö – och jordbruksutskottet hanterar miljöfrågor, jordbruksfrågor och dess utsläpp samt biologisk mångfald. Näringsutskottet sköter frågor som rör företagande, tillväxt, handel och andra områden inom näringspolitik. Skatteutskottet manövrerar den politik som rör beskattning av olika aktörer, både på individ - och internationellnivå. Socialförsäkringsutskottet hanterar välfärdsfrågor som rör ekonomisk trygghet vid sjukdom, funktionsvariationer, för barnfamiljer och asylpolitik. Socialutskottet hanterar också välfärdsfrågor, mer specifik hälso- och sjukvårdsfrågor. Trafikutskottet utreder frågor som rör samtliga transportfordon, regler kring det och annan infrastruktur som relaterar till det. Utbildningsutskottet behandlar skolrelaterade frågor från skolstart till skolslut, på samtliga nivåer. Utrikesutskottet behandlar frågor om den svenska utrikes- och säkerhetspolitiken, samarbetsallianser och mänskliga rättigheter. Konstitutionsutskottet har hand om frågor som dels rör om regeringen och dess ministrar följer

de regler som finns, men har de hand om grundlagarna och är kodade därefter i denna studie (Svenska Riksdagen, 2018a).

Bostadsutskottet fanns till och med 2006 och la förslag som rörde bostadsmarknaden, finansiering av kommunala byggprojekt och dylikt ("Bostadsutskottet", 2018). Lagutskottet fanns till och med 2006 och arbetade med frågor som rörde civilrättsliga frågor, så som familjerätt, bolags och föreningsrätt, konkurs och konsumenträtt ("Lagutskottet", 2018). Civilutskottet är ett sammanslaget utskott av lagutskottet och bostadsutskottet efter 2006, därav är det samma Manifesto Projects koderna som finns i lag respektive bostadsutskottet ihop klumpat i civilutskottet (Svenska Riksdagen, 2018a).

Det sammansatta konstitutions – och utrikesutskottet, sammansatta civil- och kulturutskottet, sammansatta justitie – och socialutskottet, sammansatta utrikes - och försvarsutskottet och sammansatta utrikes – och miljöutskottet är alla sammansatta utskott som under perioder har funnits i den svenska riksdagen. Dessa utskott har ett lågt antal motioner och har inte funnits under hela den tidsperiod som studerats (Sveriges Riksdag, 2018a). I och med att utskotten är sammansatta finns de inte med i analysen kring att försöka se trender mellan antal motioner och valmanifesten. Detta för att studien inte analyserat vad som stått i motionerna och därmed skulle kunna riskera att koda fel Manifesto variabler med dessa utskott. Utan används endast till att visa totala motioner lagda mellan 1985–2018.

EU- nämnden är inte med, då det inte läggs motioner utan är en nämnd där statsministern och övriga ministrar, samt representanter från samtliga riksdagspartier sitter för att förankra den svenska linjen i EU (Sveriges Riksdag, 2018d).

"Labour Groups: Positive", variabeln innehåller positiva meningar som refererar till alla arbetsgrupper, arbetarklassen och arbetstagare i allmänhet. "Labour Groups: Negative" negativa meningar om arbetsgrupper och fackföreningar. Kan fokusera specifikt på risken för att fackföreningar kan "missbruka makt". "Economic Planning", positiva meningar om långvarig ekonomisk planering av regeringen. "Corporatism/Mixed Economy", positiva meningar om att regering, arbetsgivare och fackföreningar samarbetar i symbios. "Economic Goals", breda och allmänna ekonomiska mål som inte nämnts i förhållande till någon annan ekonomisk kategori bland Manifesto Projects variabler. "Controlled Economy", meningar som visar stöd för att regeringen har en direktkontroll över ekonomin. "Economic Orthodoxy",

behovet av att regeringen fattar hälsosamma ekonomiska beslut, exempelvis minskning av budgetunderskottet och nedskärning i ekonomisk kris (Volkens, et, al., 2017).

”Constitutionalism: Positive” innehåller meningar om att konstitutionen (grundlag för Sverige) ska upprätthålla status quo och att man använder grundlagen för att driva någon typ av politik. ”Constitutionalism: Negative” innefattar motstånd mot hela eller specifika delar av grundlagar och argument återfinns i valmanifestet om att skriva om hela eller delar av grundlagar. ”Traditional Morality: Positive” meningar som nämner positiva egenskaper med traditionella värden. ”Traditional Morality: Negative” nämner vikten av ett sekulärt samhälle med betoning på moderna familjekonstellationer (Volkens, et, al., 2017).

”Law and Order: positive” variabeln menar att valmanifestet innehåller positiva meningar om behovet av en strikt brottsbekämpning och hårdare åtgärder mot inhemsk brottslighet. ”Culture: Positive”, meningar som innefattar positiva referenser att kulturen, inklusive både kont och sport behöver statlig finansiering. ”Multiculturalism: Positive”, fördelaktiga meningar om kulturell mångfald och dess vikt inom det inhemska samhället ”Multiculturalism: Negative” meningar som uppmuntrar till kulturell integration (Volkens, et, al., 2017).

”Environmental Protection: Positive”, allmänna meningar om politik som innefattar att skydda miljön och förändring av klimatet. ”Agriculture and Farmers: Positive”, är särskild politik till förmån för jordbruk och jordbrukare. Innehåller alla typer av jordbruk och odlingsmetoder ”Protectionism: Positive”, meningar som nämner behovet i positiv benämning av att utvidga eller bibehålla skyddet av den inre marknaden. ”Protectionism: Negative”, meningar som har en positiv klang till frihandel och öppna marknader. ”Free market Economy”, positiva meningar om marknadsekonomi som ekonomisk modell. ”Incentives”, positiva meningar om företag och entreprenörskap. ”Market Regulation”, meningar om att skapa en rättvis och ekonomisk marknad för alla aktörer. ”Anti-Growth Economy: Positive”, positiva referenser till anti-tillväxtpolitik. Avfärdar idén om att all tillväxt är bra tillväxt (Volkens, et, al., 2017).

”Welfare State Expansion”, positiva meningar som nämner behovet av att introducera, behålla eller utöka ett offentligt socialt system med diverse offentliga subventioner och finansieringar eller socialförsäkringssystem. ”Welfare State Limitation” innehåller meningar om begränsning av statliga utgifter för offentliga tjänster och social trygghet. Exempel på meningar är privatvård före statligt finansierad vård (Volkens, et, al., 2017).

”Underprivileged Minority Groups”, generella meningar i valmanifestet som refererar till missgynnade minoriteter som inte definieras ekonomiskt eller demografiskt (exempelvis funktionsvariation, sexuell läggning och invandrare). ”Equality: Positive”, denna variabel syftar till social rättvisa och rättvis behandling av alla människor (Volkens, et, al., 2017).

”Technology and Infrastructure” meningar som anspelar på viktigheten av modernisering i industrin och uppdaterande transport- och kommunikationsmetoder. ”Education Expansion”, positiva meningar som nämner att utöka och förbättra utbildningen på samtliga nivåer. ”Education Limitation” meningar som anspelar på att begränsa statliga medel för utbildning (Volkens, et, al., 2017).

”Foreign Special Relationships: Positive”, positiva meningar om samarbete med andra länder och det land valmanifestet kommer ifrån. ”Foreign Special Relationships: Negative”, negativa meningar om specifika länderna i fråga samarbete och inkluderar det land där valmanifestet kommer ifrån. ”Internationalism: Positive”, meningar om behovet av internationellt samarbete som inte kodats i ”Foreign Special Relationships: Positive”. ”European Community/Union Positive”, fördelaktiga meningar om det europeiska samarbetet och unionen. ”Internationalism: Negative”, meningar om att internationellt samarbete är negativt som inte kodats i ”Foreign Special Relationships: Negative”. ”European Community/union Negative”, negativa meningar om europeiskt samarbete och den europeiska unionen. ”Military: Positive”, betonar vikten av extern säkerhet och försvar. ”Military: Negative”, negativa meningar om militära insatser som problemlösning av konflikt. ”Peace”, tron på fred som metod vid konflikter (Volkens, et, al., 2017).

4 Resultat

4.1 Socialdemokraterna och Moderaterna

Socialdemokraterna

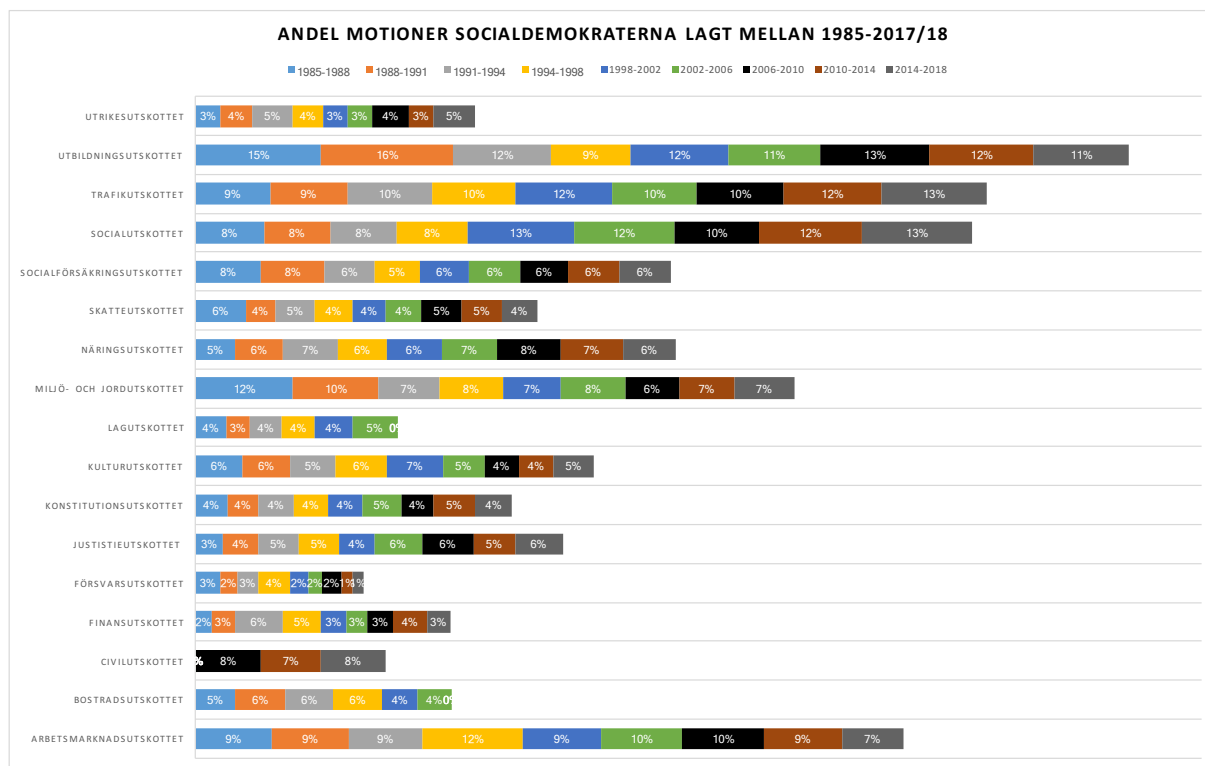
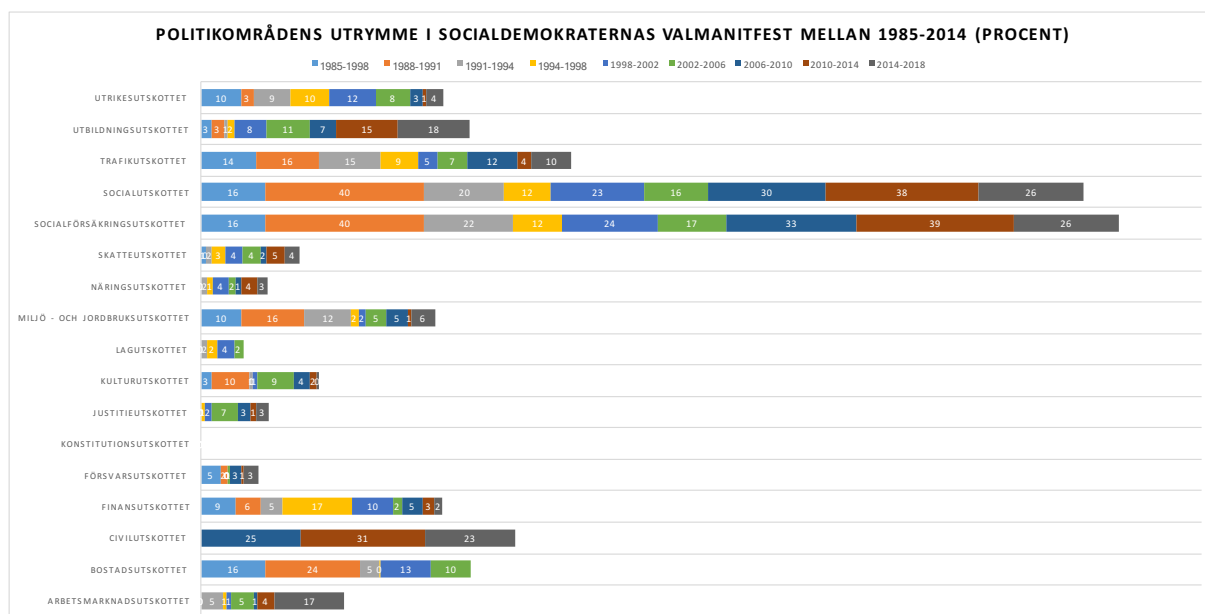

Bild 2. Socialdemokraternas lagda motioner per mandatperiod mellan 1985–2018 (Svenska Riksdagen, 2018c).

Bild 3. Socialdemokraternas valmanifest (Lehman et, al., 2017).

Ovanstående bilder visar utrymmet och frekvensen motioner och betoningar på politikområden under mandatperioderna. Bild 2 och 6 är uträknade genom att samtliga motioner i respektive utskott är adderade med varandra på basis av mandatperioden. Sedan dividerades värdet på det totala antalet motioner som lagts under mandatperioden för att få fram procentandelen av utskottet.

Av Socialdemokraternas resultat går det att utläsa att både betoningen i valmanifest och motioner har skiftat under olika mandatperioder. Det går att utläsa att de områden som haft störst utrymme generellt i valmanifesten är socialutskottet och socialförsäkringsutskottet. Även trafikutskottet har mycket utrymme under åren. Dessa utskott har med undantag för socialförsäkringsutskottet även relativt stor andel procent i motionskrivande under de valda mandatperioderna. Andra framstående utskott i bild 2 och 3 är arbetsmarknadsutskottet och utbildningsutskottet. Dessa enheter har dock inte alls en likande trend och betoning i valmanifesten, med undantag för arbetsmarknadsutskottet i 2014 års valmanifest. Då betonar Socialdemokraterna arbetsmarknadspolitik med 17%, men har den lägsta andel procent i arbetsmarknadsutskottet. När utbildningsutskottet har en utbredd betoning i valmanifesten är även utskotten i riksdagen hög i relation till andra utskott samma mandatperiod. Dock är utbildningsutskottet knappt med i Socialdemokraternas valmanifest tills 1994 då det får ett uppsving, samtligt som riksdagsutskottet är som högst innan 1994.

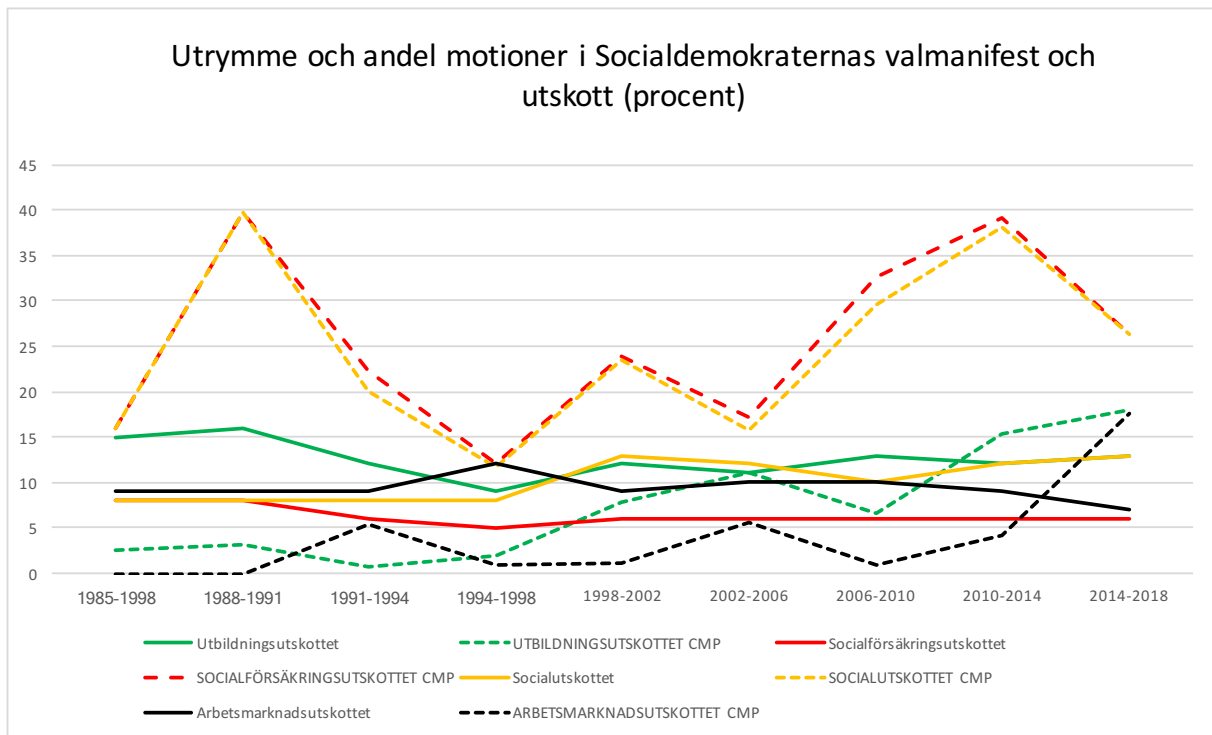

Bild 4. (Lehman et, al., 2017). (Svenska Riksdagen, 2018c).

Bild 4 visar trender av ett axplock från utvalda utskott och CMPs variabler från bild 2 och 3 för att visa på hur de samspelar med varandra under de studerade åren. Dessa utskott är valda att studera på mikronivå då de tillhör den socialistiska familjs frågor, alltså politikområdena välfärd, arbete och sociala frågor (Budge & Keman 1990). Det första som utmärker denna bild är arbetsmarknadsutskottets trend för CMPs variabler där arbetsmarknadspolitik inte betonas i valmanifesten från 1985-1988, medan motionsskrivandet ligger strax under 10% samma tidsperiod. Vad detta beror på är enligt denna studien svårt att svara på då den inte har som ambition att förklara varför, utan endast beskriva tendenser som finns utifrån studiens data. CMPs arbetsutskott är relativt lågt hela tidsperioden och Socialdemokraternas andel i procent i utskotten är konsekvent högre fram tills den sista mandatperioden då det skiftar. I både Socialutskottet och Socialförsäkringsutskottet är utrymmet betydligt större än andelen som läggs i respektive utskott. Utbildningsutskottet är tillsammans med Arbetsmarknadsutskottet det område efter mandatperioden 1994–1998 där trendlinjerna fluktuerar minst mellan motionsskrivande och valmanifestet.

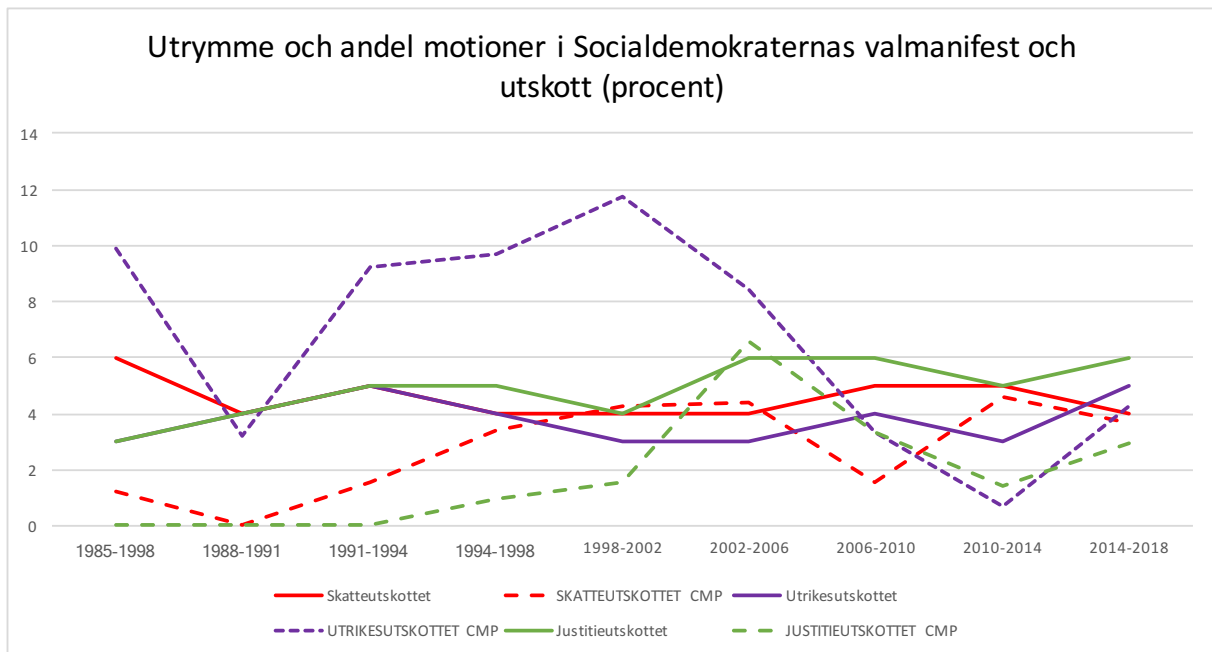

Bild 5. (Lehman et, al., 2017). (Svenska Riksdagen, 2018c).

Trenderna i bilden ovan visar på hur utrymmet i valmanifest och utskott även tenderar att vara ojämna i och haft avvikande fluktueringar, med undantag för 2010-talet då samtliga linjer ligger inom varandras trender. Utrikesutskottet har en stor betoning i valmanifestet från 1998 på ca 12% samtligt som utskottet har den lägsta andelen på 3% under den studerade mandatperioden. De övriga två utskotten har en låg prioritering i valmanifesten i början av tidslinjen samtligt som motioner skrivs i utskotten för att i de tre sista valmanifesten röra sig nära varandra både när betoningen går upp och ner.

Moderaterna

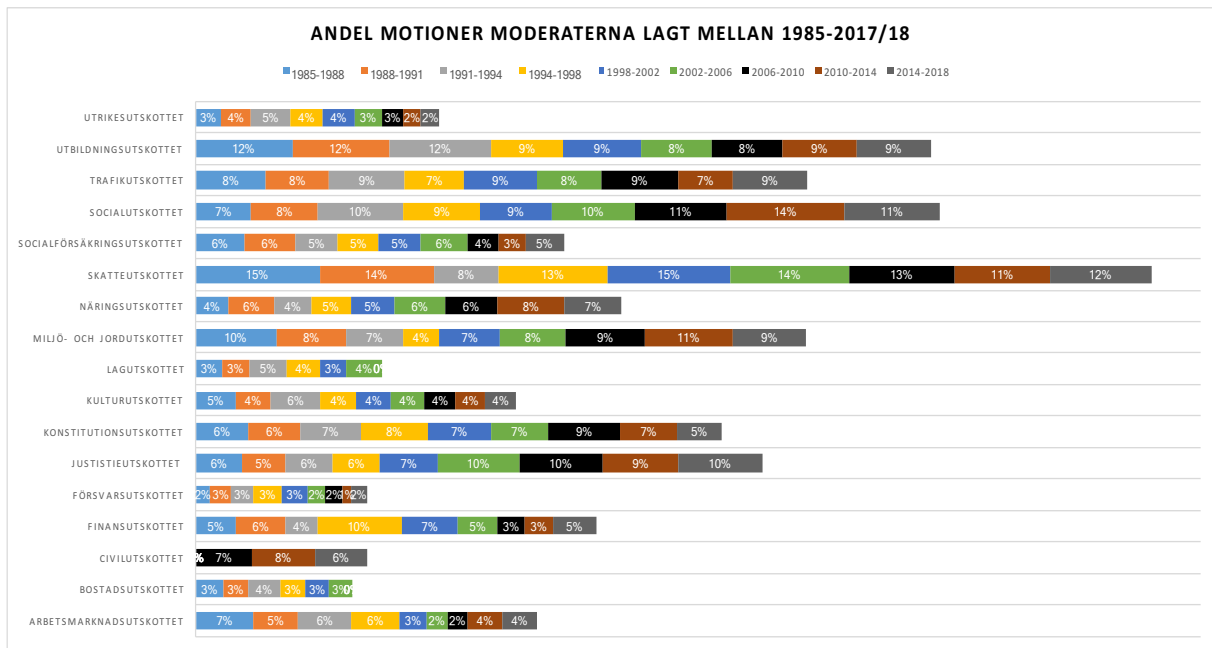

Bild 6. (Svenska Riksdagen, 2018b).

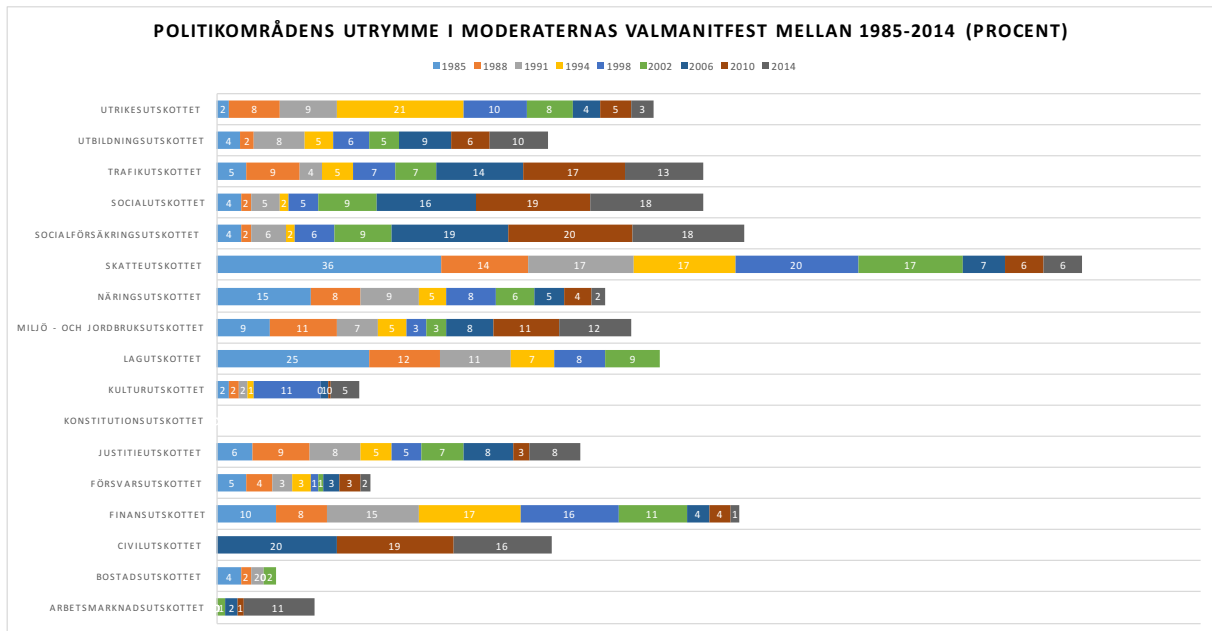

Bild 7. (Lehman et al., 2017).

Av Moderaternas resultat går det likt Socialdemokraternas att se att det finns tendenser till att det som har fått ett utrymme i valmanifestet för en mandatperiod har även fått det i utskotten under samma tidpunkt. I både valmanifesten och riksdagsutskotten har skatteutskottet konsekvent stort utrymme.

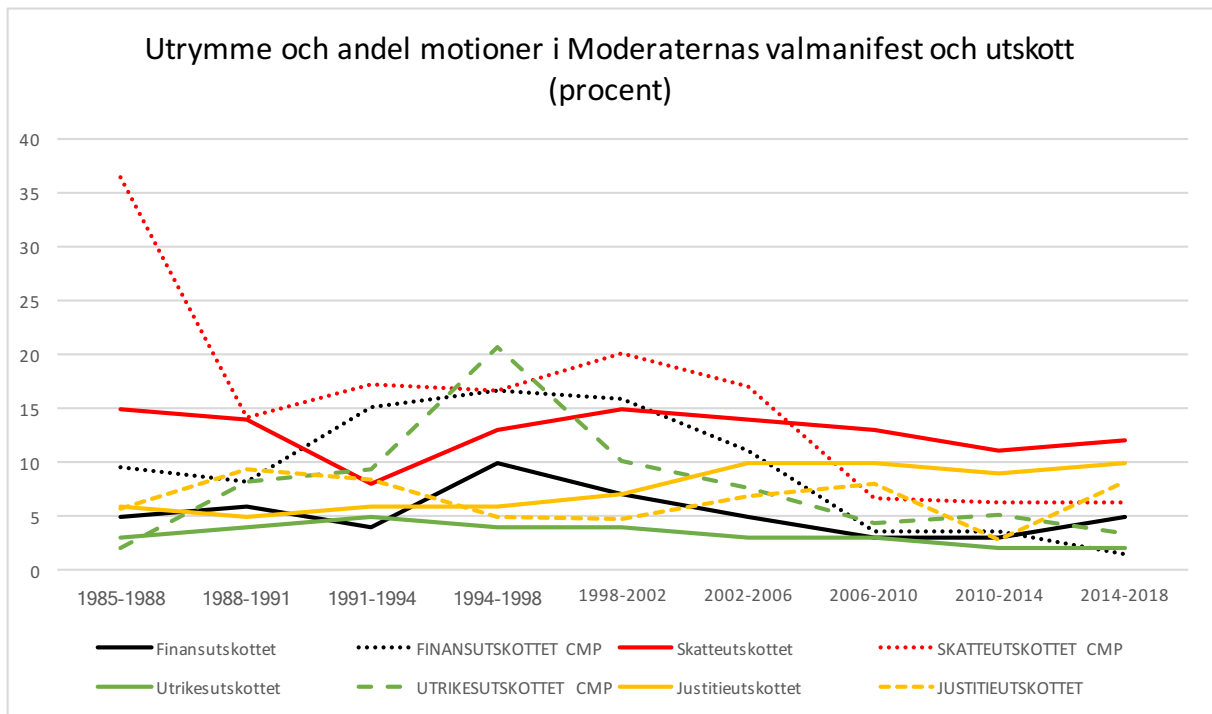

Bild 8. (Svenska Riksdagen, 2018b). (Lehman et, al., 2017).

Bilden visar trender av ett axplock från utvalda utskott och CMPs variabler från bild 6 och 8 för att visa på hur de samspelar med varandra under de studerade åren. Dessa utskott är valda att studera på mikronivå för att de tillhör den konservativa familjen, alltså finanspolitik, rättsväsendet samt utrikespolitik. (Budge & Keman 1990). Justitieutskottets linjer ser ut att följa varandras tendenser i betoning någorlunda under åren. Efter mandatperioden 1998–2002 ser även skatteutskottets linjer ut att följa varandra i att antingen röra sig uppåt eller nedåt, även om utrymmet skiljer sig åt. Intressant att se är hur utrikespolitiken i valmanifestet 1994 får ett uppskjut men andelen motioner under den mandatperioden har betydligt lägre siffror. En potentiell förklaring till avvikelsen kan bero på Sveriges EU-inträdet 1995. Men det kan inte denna studien säkerhetsställa, då den endast har som ambition att beskriva studiens datatendenser och inte förklara avvikelser i trenderna. Finansutskottet i Moderaternas valmanifest respektive utskottet följer varandras utrymme och frekvens någorlunda under den studerade tidsperioden, med en avvikelse i början på tidslinjen. Skatteutskottet har mellan 1991–2006 mandatperioder liknande trender mellan sina linjer. Finansutskottets linjer ligger också relativt nära varandra i sin fluktuering och efter mandatperioden 1991–1994 följer linjerna varandra i upp- och nedgång.

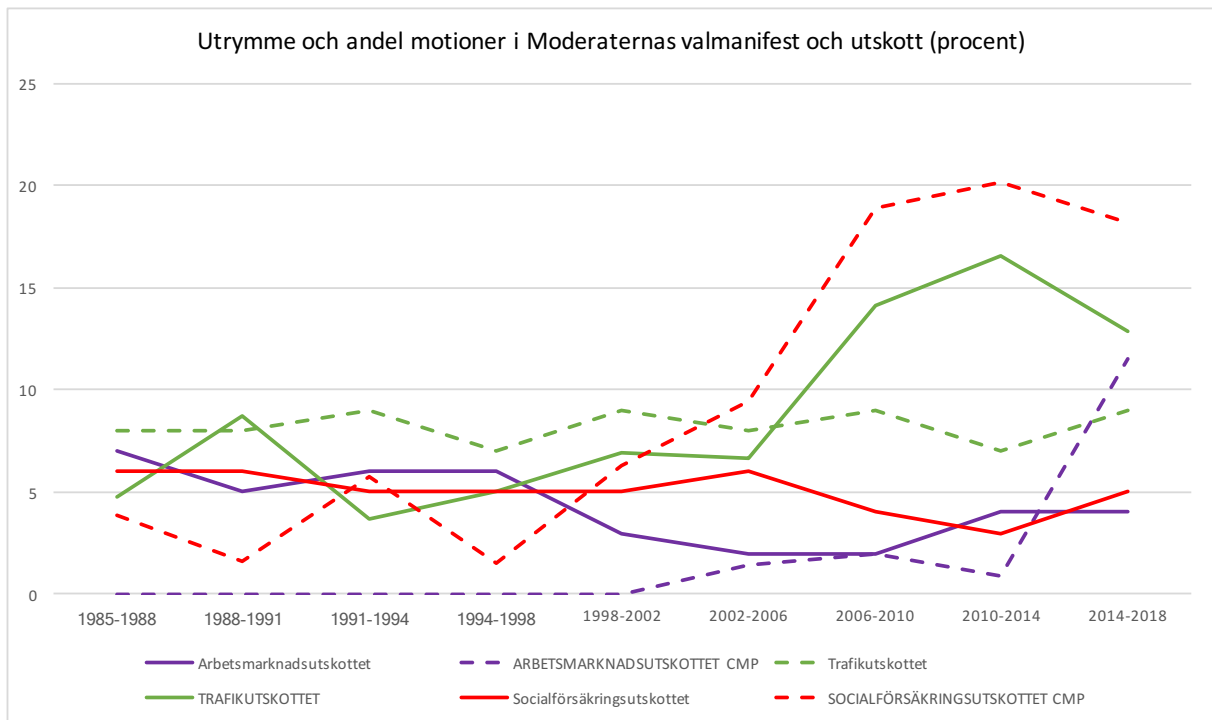

Bild 9. (Svenska Riksdagen, 2018b). (Lehman et, al., 2017).

Dessa politikområden har haft störst fluktueringar i utrymme och betoning i valmanifest jämfört med andelen motioner i utskotten. Dessa är intressanta då betoningarna skiljer sig kraftigt. Valmanifesten mellan 1985–1994 innehåller ingen betoning om arbetsmarknadspolitik medan motionerna dessa år ligger över 5%, för att sedan skifta helt i valmanifestet och år 2014 ha över 10% som rör arbetsmarknadsutskottet. En annan intressant trend som går att se är att utrymmet trafikutskottet haft samtliga år legat på en relativt jämn i valmanifesten, men att motionskrivandet fluktuerat betydligt mer och kulminerar mandatperioden 2010–2014. Även socialutskottet har en intressant trend som visar att när motionskrivandet är som lägst har det som mest utrymme i valmanifestet. Om detta beror på att Moderaterna delar valmanifest med tre andra partier under den mandatperioden eller att de sitter i regering och lägger propositioner om ämnet, kan inte denna studie svara på, utan endast peka på att det finns en trend som är avvikande.

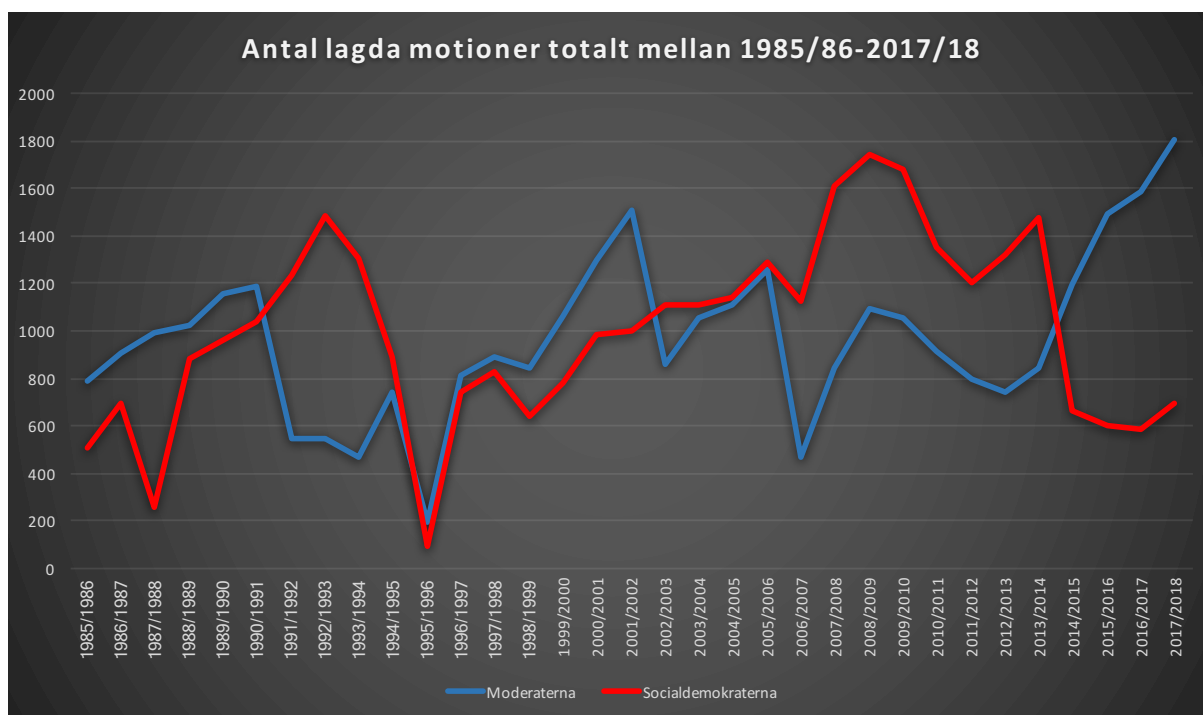

Bild 10. (Svenska Riksdagen 2018b, 2018c).

En intressant trend och tendens som datan i denna studie visar är att partierna lägger fler motioner när det är i opposition än regering. Ett undantag är att mandatperioden 2002–2006 när Moderaterna är i opposition och Socialdemokraterna i regering, och lägger fler motioner (Bäck et. al., 2017). Ett orsakssamband det skulle kunna vara är att propositioner prioriteras i regeringsställning och motionsskrivande i opposition, men det kan inte denna studie säkerställa då inga signifikanstest utförts.

4.2 Den folkliga opinionen

Tabell 1 Viktiga frågor för partival 1979–2014 (procent).

Fråga	1979	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Välfärd/Sjukvård	4	12	19	15	22	21	28	36	32	37	43
Utbildning	6	3	3	2	4	6	20	29	24	26	41
Sysselsättning	18	29	25	5	23	41	34	7	35	31	30
Invandring/Flyktingar	0	0	1	2	8	5	3	10	5	9	23
Miljö	6	7	22	46	25	20	12	8	11	13	20
Pensioner/Äldrevård	5	8	8	9	20	9	17	20	21	19	17
Skatter	17	8	20	19	18	9	17	14	15	15	15
Ekonomi	9	14	14	8	20	30	14	10	11	17	11
Jämställdhet	1	0	0	0	0	2	2	3	4	1	5
Fred/Internationellt/Försvaret	1	4	6	4	3	2	2	2	2	1	5
Familjepolitik/Barnomsorg	8	8	17	16	18	13	15	15	14	6	4
Energi/Kärnkraft	26	2	1	3	3	2	3	1	5	2	2
Näringspolitik	1	1	0	0	0	1	2	3	5	4	2
Vänster-högerideologi	5	2	7	3	4	4	3	4	2	5	2
Jordbruk/Decentralisering	1	1	2	1	3	1	1	2	3	1	2
Bostäder	5	2	2	4	5	1	0	2	2	1	1
Moral/Religion	2	1	1	1	3	1	2	2	1	0	1
EU/EMU	0	0	0	1	10	14	6	5	0	0	1
Lag och ordning	1	1	0	1	3	1	2	4	3	1	0
Löntagarfonder	4	33	11	1	0	0	0	0	0	0	0
Andel väljare som nämnde minst en fråga	62	76	78	72	82	79	77	73	80	86	90
Antal svarande	2678	2640	2610	2299	2273	2256	1633	1864	1667	1274	984

Källa: Valforskningsprogrammet, Svenska valundersökningar 1979–2014.

Kommentar: Resultaten är hämtade från svenska Valundersökningar 1979–2014. Resultaten bygger på kategoriseringar av en helt öppen fråga: "Om Du tänker på valet i år. Är det någon eller några frågor som är/var viktiga för Dig när det gäller/gällde vilket parti Du tänker rösta/röstade på vid riksdagsvalet den 14 september?" (och motsvarande fråga för respektive valår). Figuren visar andelen väljare som svarat något som vi valt att kategorisera i kategorierna välfärd/sjukvård, sysselsättning/arbetsmarknad, utbildning, miljö, familjepolitik/barnomsorg, invandring/flyktingar, ekonomi eller skatter som viktig för valet av parti. I tabellen har endast kategorier som vid något riksdagsval samlat mer än 3 procent tagits med. Frågor utmärkta med en fyrkant (□) är oftast nämnda som viktig partivalfråga i respektive val. Procentbasen utgörs av personer som besvarat frågan och i analysen ingår enbart röstande.

Bild 11. Valforskarprogrammet (2018).

Bilden ovan visar vilka valfrågor som har varit viktiga för väljare i Sverige för valen mellan 1985–2014. Grafen visar fyra av dessa valår är sysselsättning viktigast. Även välfärd – och sjukvård prioriteras och har en någorlunda uppåtgående trend igenom åren som studeras. Till sist visar även grafen att miljöområdet är viktigt valåren 1988 och 1991 (Valforskarprogrammet 2018).

5 Diskussion

5.1 Slutdiskussion

Det huvudsakliga resultatet i denna studie är att under samtliga mandatperioder i riksdagensutskott, studerade mot bakgrund av vad som stått i dess valmanifest är att det finns en viss trend som visar på att det som betonats är liknande. Det går att se att de områden som partier konsekvent betonat mest i diverse valmanifest också har liknande trender i motionskrivandet. Moderaternas skatteutskott har betonats mycket på båda dessa politiska plattformar och visat att det tenderar att vara viktigt för dem. Socialdemokraterna har en likande trend för socialutskottet. Hypotesen i denna studie är ju mer utrymme politiska frågor har i ett partis valmanifest, desto fler motioner lägger partiet i det utskott som rör den politiska frågan. Denna studie visar på att inom vissa områden stämmer det att partierna tenderar att skriva fler motioner i ett riksdagsutskott om det området blivit betonat i valmanifestet. Dock finns det också trender på att denna hypotes går att falsifiera då både bild 5 och 9 visar att båda partierna har trendlinjer som motsätter sig hypotesen.

De utskott som har studerats på mikronivå i Socialdemokraternas valmanifest, i bild 4 och tillhör deras ideologiska familj visar att det finns fluktuationer mellan de två analysenheterna. I den bilden motbevisas uppsatsen hypotes när det kommer till framförallt arbetsmarknadsutskottet. Att just arbetsmarknadsutskottet inte finns med i valmanifestet under de två första mandatperioderna hade kunnat bero på en felkodning och en miss i arbetsprocessen. Det som däremot motvisar det är att samma variabler i 2014 års valmanifest uppnår 17%, vilket faktiskt betyder att de inte betonade arbetsmarknadspolitik i valmanifesten 1985 och 1988 och ändå skrev motioner om det. Det går dock att se i bild 2 och 3 att det som får mest plats i valmanifesten och utskotten tillhör klassiska socialdemokratiska frågor vilket betyder att dessa är viktiga för de att profilera sig som enligt den data denna studie använder sig utav.

De utskott som har studerats på mikronivå i Moderaternas valmanifest, i bild 8 och tillhör deras ideologiska familj visar på trender att betoningar i valmanifesten också ser likande ut i det utskottet. Justitieukskottet är det utskott där trendlinjerna ligger närmast följt av utrikesutskottet. I Moderaternas fall vågar jag påstå att hypotesen stämmer inom dessa utskott, vilket visar på att saliency i valmanifest efterlevs av riksdagsledamöter i någon utsträckning. I bild 6 och 7 återfinns även tendenser på att det som får mycket plats i valmanifesten även är detsamma i

riksdagsutskotten. De betonar liknande områden. Däremot försvagas studiens hypotes då Moderaterna i bild 9 visar helt andra tendenser än det som förväntats och visats inom andra områden. Där pekar de valmanifestlinjen och utskottslinjen åt olika håll. Socialförsäkringsutskottets och arbetsmarknadsutskottet linjer tenderar att bete sig motsägelsefullt då de betoningarna inte har liknande utrymme.

Den folkliga opinion har i den deskriptiva statistik som finns i studien inte visat sig i en större utsträckning ha påverkat någon avvikande trend av vad som går att utläsa. Förutom 1994 då ekonomi är den näst viktigaste frågan bland väljare och betydligt högre än andra år (Valforskningsprogrammet, 2018). Moderaterna har i sitt valmanifest ingen avvikande trend inom de politikområdena. Men Socialdemokraterna får ett uppsving i valmanifestet gällande de frågor som behandlas i finansutskottet. Detta är intressant då Socialdemokraterna dels visar på tendenser att lyssna på väljare. Trenden finns inte alls för motionskrivningar inom finansutskottet, vilket kan ses som att de just är röstsökande snarare än att vilja visa att frågan är viktig att betona i riksdagen. Dock kan det även bero på andra faktorer, då det exempelvis varit en finanskris tidigt 1990-tal. Detta är inget som denna studie kan påvisa då den endast beskriver de trender och tendenser som återfinns i studiens datamaterial.

Generellt har de viktiga politikområdena för båda partierna större utrymme i valmanifesten än riksdagsutskotten. Två antagande Budge (2015) gör gällande saliency är att partier prioriterar sin politiska retorik, särskilt valretorik och att partier av vana väljer att betona vissa ämnen mer än andra. Detta skulle kunna vara en potentiell anledning till varför utrymmen skiljer sig åt även om ämnet i sig är det mest betonande i respektive analysenhet.

Studien har undersökt saliency i ett valmanifest på en hel mandatperiods motionskrivande under nio olika mandatperioder. Händelser kan ha hänt under mandatperioden, exempelvis ekonomiska kriser, miljökatastrofer och andra nationella och världspåverkande händelser som kan påverkat vilken politik partier betonat. Dessa faktorer försöker inte studien att förklara eller testa mot de motioner som skrivits. Det går att se att det finns tendenser och trender på att partierna följer sina intressen i det vad Budge och Keman (1990) säger att partier har områden de intresserar sig mer baserat på ideologisk familj, men även inom andra politikområden. Då detta har varit en beskrivande studie finns det ett upplägg för en förklarande studie som kan säkerställa tendenserna och påvisa ett tydligt och signifikant samband om betoning av den politik som partiet anser vara viktigt.

5.2 Möjligheter till generalisering

Att göra strategiska urval ökar möjligheterna att generalisera (Esaiasson, 2012, s. 159). Studien valde att välja ogynnsamma fall, enligt least-likely metoden när det kommer till val av partier. Partierna ses som allmänt stora partier som inte är nischade till endast en fråga (Meguid, 2005). I och med att resultaten visar på få men ändå tendenser kring att det som betonas i valmanifesten även betonas i riksdagsutskotten finns det en anledning att tro att även så är fallet för mindre och mer politikprofilerade partier. En generell uppfattning är att generaliseringen begränsas när endast enstaka fall används (Esaiasson, 2012, s. 158). Studien har tagit avstamp i totalt 34 års motionskrivande och nio mandatperioder. Analysen är gjord per mandatperiod, och för att kunna dra signifikanta slutsatser går det att diskutera ifall fler mandatperioder hade behövt vara med i studien. Detta för att se om trenderna går längre bak i tiden samt använda en statistisk metod för att få det statistiskt säkerställt.

5.3 Vidare forskning

Förslag på vidare forskning är att studera fler årtal, fler länder och fler partier för tydligare trender och tendenser. Att även lägga till propositioner för att ta del av vad partier betonar i dem under mandatperioder. Ytterligare förslag på material för att studera saliency är att studera mediamaterial då även det är en politiskplattform politiska partier kan använda sig av för att profilera sig inom politiska frågor. Till sist hade andra och större kontrollvariabler varit intressanta att ha med i analysen än folklig opinion. Exempel på det är ekonomiska händelser och byte av partiledare för att se om det som betonas får en andra värden.

Referenslista

Böcker

Budge, I. & Keman, H. (1990). *"Parties and democracy: Coalition formation and government functioning in twenty states"*. Oxford: Oxford University Press.

Budge, I. (2001). *"Theory and measurement of party policy positions. I I. Budge et al. (red), Mapping policy preferences"*. Oxford: Oxford University Press.

Budge, I. & Farlie, D. (1977). *"Voting and party competition"*. London: John Wiley & Sons.

Budge, I. & Farlie, D. (1983a). *"Explaining and predicting elections"*. London: George Allen & Unwin.

Budge, I. & Farlie, D. (1983b). *"Party competition – selective emphasis or direct confrontation? An alternative view with data"*. I H. Daalder & P. Mair (red), *Western European party systems*. London: Sage.

Budge, I. & Keman, H. (1990). *"Parties and democracy: Coalition formation and government functioning in twenty states"*. Oxford: Oxford University Press.
[elektronisk] DOI: 10.1093/0198279256.001.0001

Bäck, H., Dahlström, C., Lindvall, J., Naurin, E., & Teorell J. (2017). *"Samverkan och strid i den parlamentariska demokratin"*. Stockholm, SNS Förlag.

Bäck., H & Debus M. (2016). *"Political Parties, Parliaments and Legislative Speechmaking"* Storbritannien, Palgrave Macmillan UK.

Denscombe, M. (2014). *"Forskningshandboken, För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna"*. 3:e upplagan, Lund, Studentlitteratur.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Wängnerud, L. (2012). *"Metodpraktikan – konsten att studera samhälle, individ och marknad"* 4:e upplagan, Stockholm, Norstedts Juridik AB.

Graneheim, U.H & Lundman, B. (2012). Kvalitativ innehållsanalys. I Granskär, M & Höglund-Nielsen, B. (red.) (2012). *"Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso-och sjukvård"*. 2:a upplagan, Lund, Studentlitteratur.

Madge, J. (1953). *"The Tools of Social Science"*. London: Longman.

Riker, W. H. (1993). *"Political interaction in the ratification campaigns"*. In *Agenda formation*. Michigan: University of Michigan Press.

Robertson, D. (1976). *"A Theory of Party Competition"*. London: Wiley.

Teorell, J. & Svensson, T. (2007). *"Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod"*. Malmö: Liber.

Van der Eijk, C., Franklin, M. (2009). *"Elections and Voters"*. Palgrave MacMillan

Artiklar

Budge, I. (1982). "Electoral volatility: Issue effects and basic change in 23 post-war democracies". *Electoral Studies* 1(2): 147–168. [https://doi.org/10.1016/0261-3794\(82\)90001-4](https://doi.org/10.1016/0261-3794(82)90001-4)

Budge I (2015) "Issue Emphases, Saliency Theory and Issue Ownership: A Historical and Conceptual Analysis". *West European Politics*, 38:4, 761-777. <https://doi.org/10.1177/1354068814549338>

Bäck, H., Debus, M., Dumont, P. (2011). "Who Gets What in Coalition Governments? Predictors of Portfolio Allocation in Parliamentary Democracies." *European Journal of Political Research* 50, 441–478. (38 p.). Tillgänglig: <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2010.01980.x>

Dolezal, M., Ennser-Jedenastik, L., Müller, W. C. & Winkler, A. K. (2014), "How parties compete for votes: A test of saliency theory." *Eur J Polit Res*, 53: 57-76. doi:[10.1111/1475-6765.12017](https://doi.org/10.1111/1475-6765.12017)

Håkansson, N. & Naurin E. (2016). "Promising Ever More: An Emerical Account of Swedish Parties' Pledge-Making During 20 Years", *Party Politics* 22(3): 393-404. <https://doi.org/10.1177/1354068814549338>

Liao, Y. (2018). "Toward a Pragmatic Model of Public Responsiveness: Implications for Enhancing Public Administrators' Responsiveness to Citizen Demand". *International Journal of Public Administration*, Vol 41, Issue 2, pp. 159-169. Tillgänglig: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01900692.2016.1256305> Hämtad: 2018-12-20

Meguid, B. M. (2005). "Competition between Unequals: The Role of Mainstream Party Strategy and niche Party Success" *American Political Science Review* Vol 99, Issue 3, pp. 347-359. Tillgänglig: <https://doi.org/10.1017/S0003055405051701> Hämtad: 2018-12-25

Petrocik, J.R. (1996). "Issue ownership in presidential elections, with a 1980 case study". *American Journal of Political Science* 40(3): 825–850. DOI: 10.2307/2111797 <https://www.jstor.org/stable/2111797>

Sigelman, L., Emmett H. B. (2004). "Avoidance or Engagement? Issue Convergence in U.S. Presidential Campaigns, 1960-2000", *American Journal of Political Science*, 48, 650–61. <https://doi.org/10.1111/j.0092-5853.2004.00093.x>

Elektroniska källor:

Bostadsutskottet. (2018). I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2018-11-22 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/bostadsutskottet>

Lagutskottet. (2018). I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2018-11-22 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/lagutskottet>

Regeringskansliet. (2018). ”*Så bildas regeringen*” Hämtad 2019-01-03 från <https://www.regeringen.se/sa-styrs-sverige/sa-arbetar-regeringen-och-regeringskansliet/sa-bildas-regeringen/>

Sveriges Riksdag. (2018a). *Utskotten & EU-nämnden*. Hämtad: 2018-11-20 från <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/>

Sveriges Riksdag. (2018b). *Dokument och lagar (Moderaterna)* Hämtad: 2018-11-04 från <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=mot&moteg=enskild+motion,flerpartimotion,fristående+motion,foljdmotion,händelse,kommittemotion,partimotion&parti=m>

Sveriges Riksdag. (2018c). *Dokument och lagar (Socialdemokraterna)* Hämtad: 2018-11-04 från <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/?doktyp=mot&moteg=enskild+motion,flerpartimotion,fristående+motion,foljdmotion,händelse,kommittemotion,partimotion&parti=s>

Sveriges Riksdag. (2018d). *Så arbetar EU-nämnden*. Hämtad: 2018-12-05, från <http://www.riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/arbetet-i-riksdagen/sa-arbetar-eu-namnden/>

Valforskningsprogrammet. (2018). ”*Väljarnas viktigaste valfrågor*”. Göteborgs Universitet, Valforskningsprogrammet Hämtad: 2019-01-02 från https://valforskning.pol.gu.se/digitalAssets/1684/1684327_faktablad-11-viktiga-sakfr--gor.pdf

Databaser

Lehmann, P. Lewandowski, J. Matthieß, T. Merz, N., Regel, S. & Werner, A. (2017). *Manifesto Corpus*. Version: 2017-2. Berlin: WZB Berlin Social Science Center.

Volkens, Andrea / Lehmann, Pola / Matthieß, Theres / Merz, Nicolas / Regel, Sven / Weßels, Bernhard (2017): *The Manifesto Project Dataset - Codebook*. Manifesto Project (MRG / CMP / MARPOR). Version 2017a. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozial- forschung (WZB).

Bilagor

Bilaga 1

Manifesto Project kodning och operationalisering (Volkens, et, al., 2017).

Per101 Foreign Special Relationships: Positive

Fördelaktiga meningar om specifika länder som valmanifestets land har en speciell relation till i form av samarbete, med/och bistånd till dessa länder.

Per102 Foreign Special Relationships: Negative

Negativa meningar av specifika länder där valmanifestens land har en specifik relation till.

Per104 Military: Positive

Det viktiga av extern säkerhet och försvar. Kan inkludera ställningstaganden som:

- Behovet av att vidhålla eller öka militära utgifter
- Behovet av att säkerställa tillräckligt med arbetskraft i militären
- Behovet av att modernisera väpnade styrkor och förbättra den militära styrkan
- Behovet av återuppbyggnad och självförsvar
- Behovet av att hålla förpliktelser om militärtraktat

Per105 Military: Negative

Negativa referenser till militären och/eller användning av militära ingrepp för att lösa konflikter. Refererar till ”elakheter med krig” men även minskade militära utgifter, nedrustning samt reducerad eller avskaffad värnplikt.

Per106 Peace

Varje mening i tro om fred och att fredligt lösa konflikter. Det finns frånvarande referenser till militären. Variabeln innehåller även, fred som övergripande mål, att länder förhandlar med varandra, även med fientliga stater samt att avsluta krig för att få fred.

Per107 Internationalism: Positive

Behovet av internationellt samarbete, som inkluderar samarbeten med specifika länder, förutom de som kodats i 101. Kan även hänvisa till:

- Behovet av stöd till utvecklingsländer
- Behovet av universell resursfördelning
- Stöd till global styrning
- Behovet av internationella domstolar
- Stöd till FN eller andra internationella organisationer

Per108 European Community/Union Positive

Fördelaktiga omnämningar av den Europeiska gemenskapen / Unionen i allmänhet. Detta kan inkludera:

- Landets manifest beskriver att det är önskvärt att stanna kvar i gemenskapen, alternativt gå med i gemenskapen
- Det är önskvärt att utöka den Europeiska gemenskapen/unionen
- Det är önskvärt att utöka Europaparlamentets kompetenser

Per109 Internationalism: Negative

Manifestet innehåller negativa hänvisningar till internationellt samarbete. Snarare återfinns gynnsamma omnämningar av nationellt oberoende och suveränitet med avseende på manifestandets utrikespolitik och isolering i motsats till internationalism.

Per110 European Community/union Negative

Negativa meningar om den europeiska gemenskapen/unionen. Kan innehålla:

- Motstånd mot specifika EU förslag som gillas av europeiska myndigheter
- Motstånd till valmanifest landets nettobidrag till EU-budgeten

Per203 Constitutionalism: Positive

Stöd för att upprätthålla status quo i konstitutionen. Stöd för specifika aspekter av valmanifest landets konstitution. Användningen av konstitutionens som ett argument för någon typ av politik.

Per204 Constitutionalism: Negative

Motstånd mot hela eller specifika aspekter av valmanifest landets konstitution. Kräver konstitutionella ändringar eller ändringar Kan innehålla samtal för att avskaffa eller skriva om den nuvarande konstitutionen.

Per401 Free market Economy

Gynnsamma meningar om den fria marknaden och marknadskapitalism som en ekonomisk modell. Kan innehålla referenser till:

- Laissez-faire ekonomi
- Enskilda företag istället för statliga och dess kontrollsystem
- Privata egendomsrättigheter
- Personligt företagande och personliga initiativ på marknaden
- Behovet av att enskilda företag kan verka fritt och ohämmat

Per402 Incentives

Positiva meningar av försörjningsorienterad ekonomisk politik (stöd till företag istället för konsumenter). Kan inkludera:

- Finansiella och andra incitament så som subventioner och/eller skattelättnader
- Löne- och skattepolitik anpassade till företag
- Uppmuntran att starta företag

Per403 Market Regulation

Stöd till politik som syftar till att skapa en rättvis och öppen ekonomisk marknad. Kan innehålla meningar som anspelar på:

- Krav på ökat konsumentskydd
- Ökad ekonomisk konkurrens genom att förhindra monopol och andra åtgärder som stör marknaden
- Försvaret små företag mot störningar från stora företag
- Social marknadsekonomi

Per404 Economic Planning

Meningar som positivt nämner behovet av långvarig ekonomisk planering av regeringen. Kan inkludera meningar som:

- Policy planer, strategier och behovet av policymönster
- Meningar av rådgivande eller vägledande karaktär

Per405 Corporatism/Mixed Economy

Positiva meningar som nämner vikten av samarbeten mellan regering, arbetsgivare och fackföreningar i symbios. Samarbetet mellan arbetsgivare och arbetsorganisationer i övergripande ekonomiska planeringar övervakas av staten.

Per406 Protectionism: Positive

Ett partis valmanifest nämner behovet av att utvidga eller bibehålla skyddet av den inre marknaden som något positivt. Dessa åtgärder kan innehålla:

- Tariffer
- Kvotbegräsningar
- Exportsubventioner

Per407 Protectionism: Negative

Valmanifestet innehåller positiva referenser till begreppet frihandel och öppna marknader. Menar att det är viktig att upphäva samtliga medel för marknadsskydd, gäller både det landet som valmanifestet är skrivet i och för andra länder.

Per408 Economic Goals

Breda och allmänna ekonomiska mål som inte nämnts i förhållande till någon annan ekonomisk kategori bland Manifesto Projects variabler. Allmänna ekonomiska uttalanden som inte innehåller några specifika mål.

Per411 Technology and Infrastructure

Meningar som anspelar på viktigheten av modernisering i industrin och uppdaterande transport- och kommunikationsmetoder. Meningarna kan innehålla:

- Betydelsen av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen inom industrin
- Behovet av utbildning och forskning inom ekonomi (detta innebär inte utbildning i allmänhet, se då variabel 506).
- Krav på att offentliga utgifter spenderas på infrastruktur, så som vägar och broar
- Stöd för att offentliga utgifter spenderas på teknisk infrastruktur, exempelvis bredbandsinternet

Per412 Controlled Economy

Stöd för att regeringen har en direktkontroll över ekonomin. Det kan inkludera meningar som:

- Kontroll över priserna
- Kontroll över löner, så som introduktion till minimilöner

Per414 Economic Orthodoxy

Behovet av att regeringen fattar hälsosamma ekonomiska beslut. Kan innehålla uppmaningar som:

- Minskning av budgetunderskott
- Nedskärning i ekonomisk kris
- Sparsamhet och besparingar inför framtida ekonomiska svårigheter
- Stöd till traditionella ekonomiska institutioner som exempelvis aktiemarknaden och banker
- Stödjer en strak valuta

Per416 Anti-Growth Economy: Positive

Positiva referenser till anti-tillväxtpolitik. Avfärdar idén om att all tillväxt är bra tillväxt. Det finns motstånd till den tillväxt som orsakar miljö- eller samhällskada. Slår ett slag för hållbar ekonomisk utveckling.

Per501 Environmental Protection: Positive

Allmän politik för att skydda miljön, bekämpa klimatförändringar och annan ”grön” politik. Exempelvis:

- Allmänt positiv till bevarandet av naturresurser

- Bevarandet av landskap, skogar osv.
- Skydd av nationalparker
- Djurens rättigheter

Variabeln kan innehålla en stor variation av odefinierad politik, men som innehåller ett gemensamt mål för miljöskydd.

Per502 Culture: Positive

Behovet av statlig finansiering av kultur- och fritidsanläggningar, inklusive konst och sport. Kan exempelvis innehålla:

- Behovet av att finansiera exempelvis museer, konstgallerier och bibliotek
- Behovet av att uppmuntra kulturella massmedier och värdefulla fritidsintressen, som exempelvis offentliga idrottsklubbar

Per503 Equality: Positive

Variabeln syftar till konceptet social rättvisa och behovet av en rättvis behandling av alla människor. Detta kan innefatta:

- Särskilt sydd för missgynnande grupper
- Avlägsnande av klassbarriärer
- Behov av en rättvis resursfördelning
- Att diskriminering ska få ett omedelbart slut

Per504 Welfare State Expansion

Positiva meningar som nämner behovet av att introducera, behålla eller utöka ett offentligt socialt system eller socialförsäkringssystem. Detta inkluderar bland annat statsfinansiering av:

- Hälsovård
- Barnomsorg
- Äldrevårdsomsorg
- Pensioner

- Subventionerade bostäder

Observera att denna kategori utesluter utbildning (den har en egen kodning).

Per505 Welfare state Limitation

Begränsning av statliga utgifter för offentliga tjänster och social trygghet. Exempel på meningar är privatvård före statlig vård.

Observera att denna kategori utesluter utbildning (den har en egen kodning).

per506 Education Expansion

Behovet av att utöka och/eller förbättra utbildningen på alla nivåer. Denna variabel är inte kodad för den tekniska utbildningen, utan den återfinns i variabeln 411.

Per507 Education Limitation

Begränsning av statliga utgifter för utbildning. Kan innehålla meningar som:

- Introduktion eller utvidgning av studieavgifter på alla utbildningsnivåer
- Öka antalet privata skolor

per603 Traditional Morality: Positive

Gynnsamma omnämningar av traditionella och / eller religiösa moraliska värden. Kan innehålla:

- Förbud, censur och undertryckande av odödlighet och omedvetet beteende
- Underhåll och stabilitet hos den traditionella familjen som ett värde
- Stöd för religiösa institutioners roll i staten och samhället.

per604 Traditional Morality: Negative

Motstånd mot traditionella och / eller religiösa moraliska värden. Kan innehålla:

- Stöd till skilsmässa, abort bland annat
- Allmänt stöd för modern familjekomposition;

- Kräver uppdelning av kyrka och staten

Per605 Law and Order: positive

Valmanifestet innehåller positiva meningar om behovet av en strikt brottsbekämpning och hårdare åtgärder mot inhemsk brottslighet. Denna variabel hänvisar endast till verkställigheten av status quo av valmanifestet kodningsland. Kan innehålla meningar som:

- Öka stöd och resurser till polisen
- Tuffare attityder i domstolar, exempelvis hårdare straff
- Vikten av inhemsk säkerhet

Per607 Multiculturalism: Positive

Fördelaktiga meningar om kulturell mångfald och dess vikt inom det inhemska samhället. Kan innefatta bibehållen autonomi av religiösa och språkliga arv inom landet, inklusive särskilda utbildningsbestämmelser.

Per608 Multiculturalism: Negative

Nämnder genomföranden eller uppmuntran till kulturell integration. Appellerar för kulturell homogenitet i samhället.

per701 Labour Groups: Positive

Valmanifestet innehåller positiva meningar som refererar till alla arbetsgrupper, arbetarklassen och arbetstagare i allmänhet. Stöd till fackföreningar och uppmuntring till god behandling av alla anställda. Meningar kan innehålla referenser som:

- Fler jobb
- Goda arbetsförhållanden
- Rättvisa löner
- Pensionsbestämmelser

Per702 Labour Groups: Negative

Negativa meningar om arbetsgrupper och fackföreningar. Kan fokusera specifikt på risken för att fackföreningar kan ”missbruka makt”.

Per703 Agriculture and Farmers: Positive

Särskild politik till förmån för jordbruk och jordbrukare. Innehåller alla typer av jordbruk och odlingsmetoder. Endast uttalanden som har jordbruk som huvudmål ingår i denna kodning och variabel.

Per705 Underprivileged Minority Groups

Generella meningar i valmanifestet som refererar till missgynnade minoriteter som inte definieras ekonomiskt eller demografiskt (exempelvis funktionsvariation, sexuell läggning och invandrare). Denna variabel innehåller endast gynnsamma uttalanden som inte går att koda in i andra kategorier (exempelvis 503, 504, och 607).